

Šolski center Celje

Srednja šola za storitvene dejavnosti in logistiko

FINANČNE POSLEDICE PROMETNIH NESREČ

Raziskovalna naloga

Mentorica:

Mag. Lucija Zidanski

Avtorji:

Barbara Gubenšek

Tjaš Štante

Leon Šiljeg

Mladi za Celje, marec 2024

POVZETEK

V raziskovalni nalogi smo se osredotočili na analizo finančnih posledic prometnih nesreč z namenom, da bi razumeli njihov vpliv na družbo, ljudi in gospodarstvo. V raziskavi smo uporabili kombinacijo statističnih podatkov o prometnih nesrečah, stroškov zdravljenja poškodovanih, materialne škode itd. Podatke smo pridobivali iz raznih člankov, objav statističnega urada RS ter iz anketnega vprašalnika, ki smo ga ustvarili. Analizirali smo tudi ekonomsko-družbene posledice prometnih nesreč, kamor spadajo izgube delovnih ur zaradi poškodb, odsotnost z dela, manjši zaslužki, stroški rehabilitacije ipd. ter kako to vpliva na samo gospodarstvo. Ugotovili smo, da imajo prometne nesreče poleg poškodb udeležencev in materialne škode še veliko pomembnih finančnih posledic.

KLJUČNE BESEDE: prometna nesreča, družbeno-ekonomske posledice, stroški

KAZALO VSEBINE:

1 UVOD	7
1.1 OPREDELITEV PODROČJA IN PREDSTAVITEV PROBLEMA	7
1.2 NAMEN NALOGE	7
1.3 HIPOTEZE	7
1.4 METODE DELA	8
1.5 OMEJITVE PRI PISANJU	8
2 TEORETIČNI DEL NALOGE	9
2.1 POJEM PROMETNE NESREČE	9
2.2 STOPNJE PROMETNIH NESREČ	9
2.3 VZROKI ZA PROMETNE NESREČE	9
2.4 PRAVILA PRI NASTANKU PROMETNE NESREČE	11
2.5 STATISTIKA UMRLIH V SLOVENIJI V PROMETNIH NESREČAH OD LETA 2019–2023	12
2.6 STROŠKI RAZLIČNIH STOPENJ PROMETNIH NESREČ	15
2.7 IZGUBLJENA TRŽNA PROIZVODNJA	19
2.8 STROŠKI ZASTOJEV	20
2.9 DRUŽBENO-EKONOMSKI STROŠKI PROMETNIH NESREČ	20
2.10 STROŠKI ZA IZGRADNJO CESTNINSKIH CEST	21
2.11 PRIMERJAVA CENE DRUŽBENO-EKONOMSKIH STROŠKOV NA ENOTO V LETU 2021 IN 2014	23
3 PRAKTIČNI DEL NALOGE	24
3.1 ANALIZA ANKETE	24
4 OVREDNOTENJE HIPOTEZ	43
5 ZAKLJUČEK	44
6 VIRI	45
7. PRILOGE	48

7.1 Priloga 1: ANKETNI VPRAŠALNIK.....	48
7.2 Priloga 2: RAČUN ZA 1. KATEGORIJO PROMETNE NESREČE	55
7.3 Priloga 3: RAČUN ZA 2. KATEGORIJO PROMETNE NESREČE	56
.....	57
7.4 Priloga 4: RAČUN ZA 3. KATEGORIJO PROMETNE NESREČE	58
7.5 Priloga 5: RAČUN ZA 4. KATEGORIJO PROMETNE NESREČE	59

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Ali imate voziški izpit?	24
Grafikon 2: Kako dolgo imate voziški izpit?	25
Grafikon 3: Ste še kdaj bili udeleženi v prometni nesreči?	26
Grafikon 4: Prosim, označite, v kateri kategoriji prometne nesreče ste bili udeleženi.	27
Grafikon 5: Kako ste bili udeleženi v prometni nesreči? (Možnih je več odgovorov)	28
Grafikon 6: V kateri cenovni razred spada vaše vozilo, s katerim ste bili udeleženi v prometni nesreči?	29
Grafikon 7: Ali je bilo vozilo, s katerim ste bili udeleženi v prometni nesreči, zavarovano?	30
Grafikon 8: Ste dobili kakšno izplačilo za nastalo škodo?	31
Grafikon 9: Ste imeli poleg škode še kakšne dodatne nevšečnosti?	32
Grafikon 10: Kdo po vašem mnenju povzroči več nesreč?	33
Grafikon 11: Koliko časa na dan ste v povprečju udeleženi v prometu (tudi kot pešec)?	34
Grafikon 12: Kdaj ste najpogosteje udeleženi v prometu (tudi kot pešec)?	35
Grafikon 13: S čim se najpogosteje peljete v službo ali šolo oz. po opravkih?	36
Grafikon 14: Ali mislite, da ste dober voznik?	37
Grafikon 15: Koliko km ste oddaljeni od službe ali šole oz. opravkov?	38
Grafikon 16: Spol	39
Grafikon 17: Starost.....	40
Grafikon 18: Status	41
Grafikon 19: Stopnja izobrazbe	42

KAZALO SLIK:

SLIKA 1: Vzroki za nastanek prometnih nesreč v 2023	10
SLIKA 2: Prometne nesreče in posledice v zadnjem 5-letnem obdobju.....	12
SLIKA 3: Umrli udeleženci v prometnih nesrečah po mesecih v obdobju 2021–2023.	14
SLIKA 4: Umrli udeleženci v prometnih nesrečah po vrsti udeleženca v obdobju 2021–2023	15
SLIKA 5: Stroški prometnih nesrečah 2021	23
SLIKA 6: Stroški prometnih nesreč 1014	23

1 UVOD

1.1 OPREDELITEV PODROČJA IN PREDSTAVITEV PROBLEMA

Smo dijaki Srednje šole za storitvene dejavnosti in logistiko. Za temo naše raziskovalne naloge smo s pomočjo mentorja izbrali Finančne posledice prometnih nesreč. Vsak dan se na naših cestah zgodi veliko prometnih nesreč različnih stopenj težavnosti. Avtomobilska industrija se nenehno izboljšuje in hitro posodablja, zato so avtomobili vedno močnejši in hitrejši, cestišča v Sloveniji pa po večini v zelo slabem stanju, kar je velikokrat razlog za prometne nesreče. Ker pa ob prometnih nesrečah ne prihaja samo do materialne škode, smo se odločili, da bomo raziskali, kakšni so ostali stroški ob prometni nesreči. Predstavili vam bomo različne stopnje prometnih nesreč, njihove vzroke ter finančne posledice le-teh.

1.2 NAMEN NALOGE

Ob nastanku prometne nesreče beležimo materialno škodo na vozilih in poškodovani infrastrukturi, pozabljamo pa na naknadno nastale stroške, ki so posledica absentizma, izgube zaslužka, stroškov zdravljenja in rehabilitacije po nesrečah itd. Namen naloge je raziskati, kolikšni so celotni stroški, ki nastanejo ob in po prometni nesreči in kako so stranke zadovoljne pri izplačilu odškodnine.

1.3 HIPOTEZE

Glede na obravnavano tematiko smo si zastavili naslednje predpostavke:

H1: Nastali stroški ob prometni nesreči presegajo znesek odškodnine, ki jo poravna zavarovalnica.

H2: Stroški pri prometnih nesrečah so danes večji kot pred 10 leti.

H3: Ob prometnih nesrečah s smrtnim izidom so stroški vsaj za 100 % večji kot pri ostalih nesrečah.

H4: Več prometnih nesreč se zgodi ponoči kot podnevi.

H5: Več prometnih nesreč povzročijo moški.

1.4 METODE DELA

Pri raziskovalni nalogi smo uporabljali različne metode dela. S komparativno metodo smo primerjali stanja prometnih nesreč, kateri spol je pogostejše udeležen v prometnih nesrečah in da se ponoči zgodi več nesreč kot podnevi. Finančna stanja prometnih nesreč danes in včasih smo primerjali z zgodovinsko metodo. Ustvarili smo tudi anketni vprašalnik, s katerim smo ljudem, ki so pogosto udeleženi v prometu, zastavili nekaj vprašanj. Vsa dejstva, pojme, pojave, ki smo jih raziskali, smo opisali z metodo deskripcije. In kot zadnjo smo uporabili metodo kompilacije, s katero smo povzeli stališča različnih avtorjev, spletnih strani za varnost v prometu kot so: AVP, DARS, AMZS.

1.5 OMEJITVE PRI PISANJU

Pri pisanju smo bili omejeni s časom, dostopom do nekaterih informacij in virov, saj v knjigah, revijah in člankih nismo našli dovolj informacij o naši temi ter s pomanjkljivim strokovnim znanjem.

2 TEORETIČNI DEL NALOGE

2.1 POJEM PROMETNE NESREČE

Prometna nesreča je nesreča na javni cesti ali ne kategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, v kateri je bilo udeleženo vsaj eno premikajoče se vozilo in je v njej najmanj ena oseba umrla ali je bila telesno poškodovana ali je nastala materialna škoda (Vir: <https://zakonodaja.com/zakon/zprcp/109-clen-prometne-nesrece>).

2.2 STOPNJE PROMETNIH NESREČ

Prometne nesreče se glede na posledice delijo na štiri različne kategorije, ki jih bomo podrobneje predstavili v nadaljevanju naloge. Kategorizirane so glede na nastale posledice tako v materialni škodi, kot tudi glede na poškodbe udeležencev.

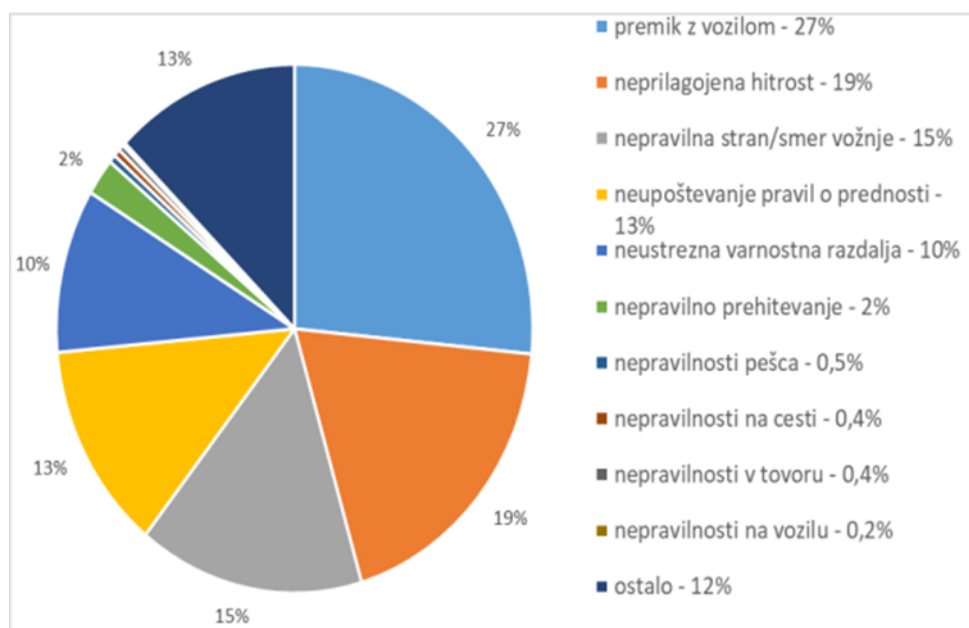
2.3 VZROKI ZA PROMETNE NESREČE

Po informacijah Javne agencije republike Slovenije za varnost prometa so v letu 2023 v Sloveniji povzročitelji prometnih nesreč pod vplivom alkohola nad dovoljeno mejo odgovorni za 1507 prometnih nesreč. Pod vplivom prepovedanih drog ali drugih psihoaktivnih snovi so udeleženci v prometu povzročili 92 prometnih nesreč, v katerih so umrli 3 udeleženci, 24 je bilo hudo telesno poškodovanih, 20 pa je bilo lažje telesno poškodovanih (Vir: <https://www.avp-rs.si/stanje-prometne-varnosti-2023-znani-so-uradni-podatki/>).

Veliko ljudi se pod vplivom alkohola, drog itd. ne zaveda svojih dejanj, zato prihaja do prometnih nesreč, za katere so glavni vzroki: zaspanost med vožnjo, motena vožnja, prekomerna hitrost, vožnja pod vplivom alkohola, okvare krmiljenja in pnevmatik ter neprilagojena hitrost vremenskim razmeram.

Ti dejavniki so pogosti vzroki tudi za druge avtomobilske nesreče. Motena vožnja in vožnja v alkoholiziranem stanju sta na primer glavna vzroka za trke v glavo. Veliko drugih vzrokov za prometne nesreče je mogoče preprečiti, vključno z naslednjimi: agresivna vožnja, vožnja brez voznškega izpita, nepazljiva vožnja, prekoračitev vožnje, neprilagojena hitrost razmeram v prometu in neupoštevanje naprav za nadzor prometa.

Spodnja slika prikazuje vzroke za nastanek prometnih nesreč v Sloveniji v letu 2023.

SLIKA 1: Vzroki za nastanek prometnih nesreč v 2023

Vir: (<https://www.avp-rs.si/wp-content/uploads/2024/02/stanje-prometne-varnosti-2023-uradni-podatki.pdf>)

Po tortnem diagramu (slika 1) je razvidno, da so bili v letu 2023 najpogostejši vzroki za prometne nesreče s smrtnim izidom naslednji: zaradi neprilagojene hitrosti je bilo 28 prometnih nesreč, v katerih je umrlo 32 udeležencev, zaradi nepravilne smeri vožnje je bilo 20 prometnih nesreč s smrtnim izidom, v katerih je umrlo 22 udeležencev ter zaradi neupoštevanja pravil o prednosti je prišlo do 12 prometnih nesreč s smrtnim izidom, v katerih je umrlo 13 udeležencev.

Po študiji Evropske komisije je dokazano, da se večina nesreč s smrtnim izidom zgodi med 12. in 18. uro, kar gre pripisati bolj zgoščenemu popoldanskemu prometu na cestah in utrujenosti voznikov po dnevu v službi.

Vir: (<https://avtomagazin.metropolitan.si/aktualno/bodite-pozorni-ne-ponoci-ob-tem-casu-se-na-cesti-zgodi-najvec-nesrec/>)

Tudi sami smo mnenja, da je preveč prometnih nesreč povzročenih zaradi voznikov, ki vozijo pod vplivom alkohola ali pa niso v dovolj dobrem psihofizičnem stanju, da bi lahko odgovorno in previdno upravljali z vozilom. S temi dejanji se ne zavedajo, da s tem ogrožajo življenja drugih soudeležencev prometa in ne le sebe.

2.4 PRAVILA PRI NASTANKU PROMETNE NESREČE

Obveznost udeleženca, da ostane na kraju prometne nesreče do pričetka ogleda, mora biti zamejena ne samo s pričetkom ogleda, temveč tudi s potrebno strokovnostjo izvajalcev le-tega oziroma policistov, saj je udeleženec prometne nesreče dejansko dolžan trpeti le tiste omejitve, ki izhajajo iz njegove obveznosti ostati na kraju prometne nesreče ob običajnem postopanju policistov, kar pomeni, da udeleženec prometne nesreče kraj le-te lahko zapusti, če policistov nesorazmeren časovni interval ni (le ta je odvisen od različnih variabilnih okoliščin posameznega primera).

Naša dolžnost je, da v primeru prometne nesreče pomagamo udeležencem v okviru svojega znanja ter zavarujemo kraj nesreče, če tega ne morejo sami. S tem opozorimo druge udeležence v prometu in preprečimo nastanek novih nesreč.

Presodimo okoliščine, v katerih smo našli udeležence, zlasti če sami nismo videli nesreče ali če je poškodovanec v nezvesti, ter vključimo druge, ki so na kraju nesreče.

Presodimo stanje poškodovanca (zavest, dihanje, srčni utrip, videz in barvo kože, telesna temperatura, krvavitve, nevarnost poškodbe hrbtenice, morebitno bljuvanje ...).

Obvestimo policijo oziroma pokličemo interventno številko policije 113.

Če je kdo v prometni nesreči umrl ali bil telesno poškodovan, moramo takoj obvestiti najbližjo policijsko postajo oziroma poklicati številko 113 (policija posreduje naprej tudi obvestilo za reševalce).

Počakati moramo na kraju nesreče in do konca ogleda kraja nesreče ne smemo uživati alkoholnih pijač. Izjemoma smemo kraj nesreče zapustiti zaradi pomoči poškodovanim v nezgodi in zaradi obveščanja policije. Ko to opravimo, se moramo takoj vrniti na kraj nesreče.

Če smo udeleženi v prometni nesreči, v kateri je nastala samo materialna škoda, pa drugi udeleženec ni navzoč (npr. na parkirnem prostoru), moramo o tem takoj obvestiti najbližjo policijsko postajo ter jim sporočiti svoje osebne podatke in podatke o poškodovanem vozilu.

Če imamo pri sebi fotografski aparat ali kamero, kraj nezgode posnamemo iz več položajev, da bi pozneje lažje ocenili nezgodo.

Če smo udeleženi v prometni nesreči, v kateri je nastala samo manjša materialna škoda, moramo vozilo takoj odstraniti s ceste in izmenjati osebne podatke ter izpolniti in podpisati evropsko poročilo o prometni nesreči.

2.5 STATISTIKA UMRLIH V SLOVENIJI V PROMETNIH NESREČAH OD LETA 2019–2023

V pregledu je prikazano stanje varnosti cestnega prometa v letu 2023 ter primerjava z zadnjim 5-letnim obdobjem (2019–2023). Podatki za leto 2023 so uradni.

LETO	Št. PN	Št. PN s tel. poškodbo in smrtjo	Posledice (poškodbe)			Skupaj poškodbe (H+L)
			Smrt	Huda tel. poškodba	Lažja tel. poškodba	
2019	18861	6025	102	814	6756	7570
2020	14971	4780	80	678	5017	5695
2021	17050	5330	114	784	5654	6438
2022	18714	5983	85	862	6453	7315
2023	19780	6011	82	829	6391	7220
primerjava 23/19	5%	-0,2%	-20%	2%	-5%	-5%
primerjava 23/22	6%	0,5%	-4%	-4%	-1%	-1%

SLIKA 2: Prometne nesreče in posledice v zadnjem 5-letnem obdobju.

Vir: (<https://www.avp-rs.si/wp-content/uploads/2024/02/stanje-prometne-varnosti-2023-uradni-podatki.pdf>)

V zgornji tabeli lahko vidimo primerjavo podatkov o prometnih nesrečah in posledicah za zadnjih 5 let oz. od 2019 do 2023. V letu 2023 so policisti obravnavali 19780 prometnih nesreč, kar je za 6 % več kot v letu 2022, za pol procenta se je povečalo število prometnih nesreč s telesnimi poškodbami in smrtjo.

V letu 2023 je na slovenskih cestah umrlo 82 udeležencev oz. 3 manj kot v predhodnem letu 2022 (zmanjšalo se je za 4 %), število umrlih v prometnih nesrečah v letu 2023 je drugo najnižje od leta 2019 naprej (najmanj v letu 2020 in to kar 80, kar lahko pripišemo vplivu epidemije, ki je precej zmanjšala gostoto prometa).

V letu 2023 se je število hudo telesno poškodovanih v primerjavi z letom 2022 zmanjšalo za 4 % – do konca leta 2023 se je hudo telesno poškodovalo 829 udeležencev, to je druga najnižja številka v zadnjem 5-letnem obdobju, če ne upoštevamo obdobja epidemije. Za lažje

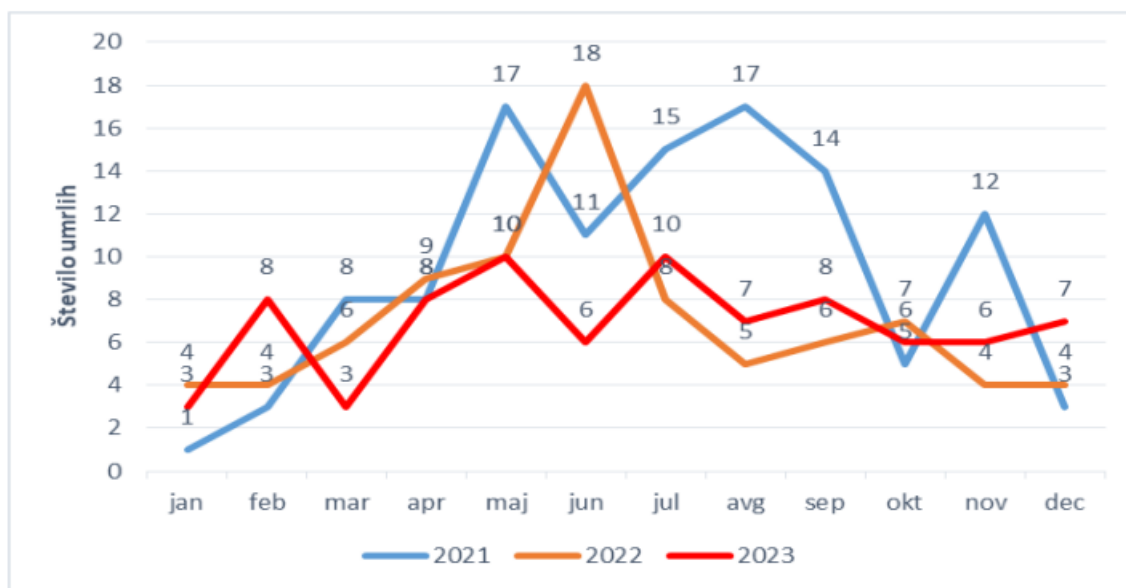
telesno poškodovane se je prav tako zmanjšalo število in to za 1 % v primerjavi z letom 2022. Lažje telesno poškodovanih je bilo 6391, to pa je najnižja številka, če odvzamemo leti 2020 in 2021.

V primerjavi z letom 2019 je največji upad pri številu umrlih udeležencev in sicer za 20 % oz. 20 umrlih manj, upad je zaznan tudi pri številu lažje poškodovanih in sicer za 5 % ter številu nesreč s smrtnim izidom in poškodbo (upad za 14 nesreč oz. 0,2 %). Povečanje se beleži pri številu vseh evidentiranih prometnih nesreč (povečanje za 5 %) v primerjavi z letom 2019 in številu hudo telesno poškodovanih (povečanje za 2 %).

Če leto 2023 primerjamo z letom 2019 je največji upad pri številu umrlih udeležencev in to kar za 20 % oz. 20 umrlih manj, upad lahko vidimo tudi pri lažje poškodovanih, in sicer za 5 % ter pri številu nesreč s smrtnim izidom (upad za 14 nesreč – 0,2 %). Povečalo pa se je število prometnih nesreč (povečanje za 5 %), v primerjavi z letom 2019 beležimo kar za 2 % več nesreč s hujšimi telesnimi poškodbami.

V spodnjem grafikonu prikazujemo podatke umrlih v prometni nesrečah po mesecih v letih od 2021 do 2023.

Umrli udeleženci v prometnih nesrečah po mesecih v obdobju 2021– 2023

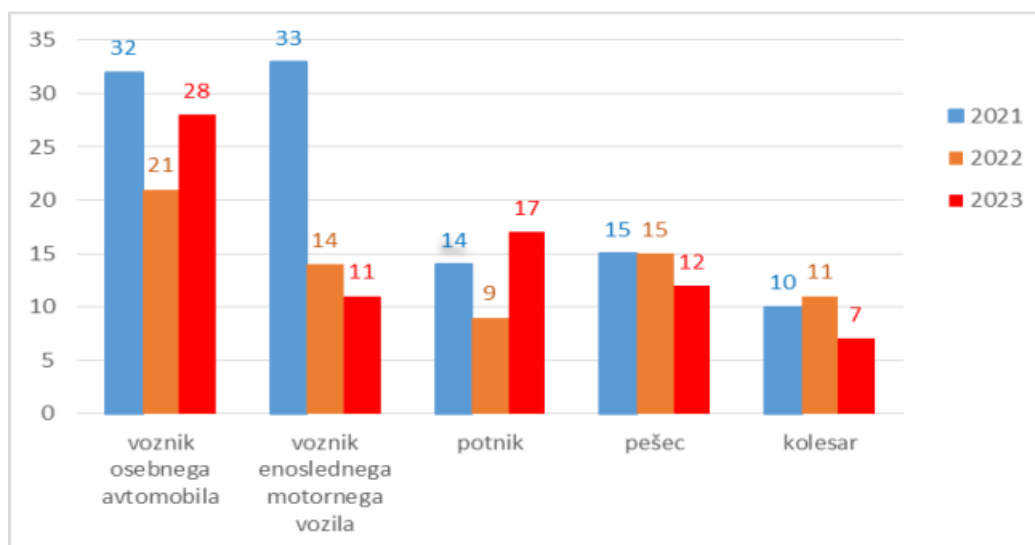
SLIKA 3: Umrli udeleženci v prometnih nesrečah po mesecih v obdobju 2021 – 2023.

Vir: (<https://www.avp-rs.si/wp-content/uploads/2024/02/stanje-prometne-varnosti-2023uradni-podatki.pdf>)

V grafu vidimo število umrlih udeležencev v prometnih nesrečah v obdobju 2021–2023. V letu 2023 lahko razberemo, da se je število smrtnih žrtev povečalo že v mesecu februarju, saj so umrli 4 več kot leta 2022 in 5 več kot leta 2021. V mesecih julij, avgust, september in november vidimo, da sta umrla 2 več kot v istih mesecih leta 2022. V decembru 2023 so umrli 3 več kot v decembru 2022. Meseca maja je bilo število umrlih leta 2023 enako kot istega meseca v letu 2022. Pri vseh ostalih mesecih pa se je število smrtnih žrtev zmanjšalo, največ meseca junija in to za kar 12 udeležencev.

V naslednji sliki želimo prikazati podrobnejšo statistiko umrlih udeležencev glede na njihovo vlogo v cestnem prometu.

Umrli udeleženci v prometnih nesrečah po vrsti udeleženca v obdobju 2021–2023

SLIKA 4: Umrli udeleženci v prometnih nesrečah po vrsti udeleženca v obdobju 2021 - 2023

Vir: (<https://www.avp-rs.si/wp-content/uploads/2024/02/stanje-prometne-varnosti-2023uradni-podatki.pdf>)

Iz grafa lahko razberemo, da se je število umrlih voznikov enoslednega motornega vozila iz leta 2021 znatno zmanjšalo glede na leto 2023 in to za 22 umrlih. Število umrlih potnikov se je glede na pretekli leti povečalo od leta 2021 za 3, od leta 2022 pa za 8. Pri pešcih in kolesarjih se je število umrlih zmanjšalo, pri pešcih so bili 3 manj kot v preteklih dveh letih, pri kolesarjih pa 3 manj kot leta 2021 oz. 4 manj kot v letu 2022. Pri voznikih osebnega avtomobila pa se je število umrlih od leta 2021 zmanjšalo za 4, glede na leto 2022 pa povečalo za 7 žrtev.

2.6 STROŠKI RAZLIČNIH STOPENJ PROMETNIH NESREČ

Prometne nesreče glede na posledice delimo na 4 stopnje/kategorije:

1. prometna nesreča I. kategorije – prometna nesreča, pri kateri je nastala samo materialna škoda;
2. prometna nesreča II. kategorije – prometna nesreča, pri kateri je najmanj ena oseba lahko telesno poškodovana;

3. prometna nesreča III. kategorije – prometna nesreča, pri kateri je najmanj ena oseba hudo telesno poškodovana;

4. prometna nesreča IV. kategorije – prometna nesreča, pri kateri je kdo umrl ali je zaradi posledic nesreče umrl v 30 dneh po nesreči.

Seveda so stroški v vsaki kategoriji višji, lahko dodamo še, da je pri nesrečah 2., 3. in 4. kategorije potrebna policija.

Točnih cen primerov 2., 3. in 4. kategorije ni možno dobiti zaradi varstva podatkov (gre za poškodbe ali celo za smrtni slučaj), zato bodo nekateri podatki glede nastanka nesreče izmišljeni.

V primerih bodo navedeni podatki z DDV.

- Primer za 1. kategorijo prometne nesreče:

Voznik avtomobila Kia Ceed (letnik 2020), je imel prometno nesrečo prve kategorije, v kateri je zadel divjad. V prometni nesreči je nastala samo materialna škoda. Stroški so skupno znašali 1.064,08 €:

1. Žaromet – 1.044,32 €

2. delo klepar – 19,76 €

- Primer za 2. kategorijo prometne nesreče:

Voznik avtomobila BMW Serija 5 Karavan Diesel F11 (2013-525d touring) je bil udeležen v prometni nesreči, do katere je prišlo zaradi premajhne varnostne razdalje. V prometni nesreči je nastala materialna škoda, prišlo pa je tudi do zloma prsta na roki. Skupni stroški škode na vozilu znašajo 1.505,48 €:

KLEPAR: 934,53 €

1. Obloga zadnjega odbijača: 875,65 €

2. Set za popravilo zadnjega odbijača: 26,89 €

3. Lepilni set za zadnje senzorje: 23,92 €

4. Sponka za pritrditev zadnjega odbijača: 0,56 €

5. Vijak/i za pritrditev zadnjega odbijača: 6,64 €

6. Matica za pritrditev zadnjega odbijača: 0,87 €

LIČAR: 197,17 €

1. Odbijač zadnji: 153,70 €

2. Priprava delov iz plastike (samo demont. deli): 38,87 €

3. Umešati lak z mešalno barvo in izdelati barvni vzorec: 4,60 €

Skupno: 1.234,00 + DDV (22 %) = 1.505,48 €

Za zlomljen prst se lahko izplača odškodnina v višini do 1.500 €.

- Primer za 3. kategorijo prometne nesreče:

Voznik avtomobila BMW serija 7 (letnik 2018), do prometne nesreče je prišlo, saj je voznik zapeljal s cestišča. Voznik pa si je v prometni nesreči zlomil roko. Škoda na avtomobilu je skupno znašala 2.592,94 €:

1. Delo kleparja: 129,81 €

2. Delo ličarja: 259,62 €

3. Žaromet xenon (ponaredek): 1.058,96 €

4. Prednji odbijač (rabljen): 669,78 €

5. Ličar material: 474,78 €

Vrednost brez DDV: 2.125,36

Zlom roke že spada pod težke kategorije, zato lahko dobimo izplačilo v višini do 5.000 €.

- Primer za 4. kategorijo prometne nesreče:

Voznik avtomobila Volkswagen Tiguan (letnik 2016) se je pri prometni nesreči zaletel v betonsko ograjo na avtocesti in se pri tem smrtno ponesrečil. Škoda na avtomobilu je skupno znašala 4.578,79 €:

1. Blatnik: 372,44 €
2. Plaketa napis: 45,68 €
3. Vrata prednja: 969,75 €
4. Dušilna podlaga: 53,88 €
5. Vratno tesnilo zunanje: 91,35 €
6. Vratno tesnilo zunanje sp. Vr .: 101,89 €
7. Blatniki set za pritrditev: 14,64 €
8. Letev okrasna gornja l.: 64,42 €
9. Kljuka vrat: 48,80 €
10. Set za popravilo prednjih vrat: 21,96 €
11. Obloga vrat spodaj: 79,30 €
12. Set za popravilo zadnjih vrat: 19,52 €
13. Letev odboujna kolotek: 124,15 €
14. Ščitnik kamenja: 15,23 €
15. Ličar material: 621,91 €
16. Ličar ure: 409,92 €
17. Ure klepar: 413,20 €
18. Vrata zadnja: 969,75 €
19. Obloga vrat spodaj: 84,79 €
20. Letev okrasna zadnja vrata: 56,22 €

Vrednost brez DDV: 3.753,11 €

Za smrt lahko družina pokojnega prejme odškodnino v višini do 20.000 €.

2.7 IZGUBLJENA TRŽNA PROIZVODNJA

Kakršnakoli odsotnost zaposlenega z delovnega mesta povzroči dodatne stroške. Izguba tržne proizvodne se ocenjuje za udeležence v prometnih nesrečah. Razlogi za izgubo tržne proizvodnje so:

- bolniška odsotnost,
- invalidnost in
- smrt posameznika.

Izguba tržne proizvodnje zaradi bolniške odsotnosti je izračunana za zaposlene posameznike. Izračunana je kot izguba dodane vrednosti na zaposlenega na dan, glede na težo poškodb. Skupna izguba je izguba na zaposlenega na dan, pomnožena s številom bolniških dni.

Invalidnost je lahko posledica hude poškodbe udeleženca prometne nesreče. Izguba tržne proizvodnje zaradi invalidnosti je izračunana za zaposlene posameznike. Izračunana je kot izguba dodatne vrednosti na zaposlenega na dan. Za izračun celotne prihodne izgube so upoštevani naslednji podatki:

- razlika med povprečno starostjo posameznikov ob upokojitvi in povprečno starostjo hudo poškodovanih udeležencev prometnih nesreč,
- pričakovana gospodarska rast in
- diskontna stopnja (časovna vrednost denarja).

Izguba tržne proizvodnje zaradi smrti je izračunana za zaposlene posameznike. Izračunana je kot izguba dodatne vrednosti na zaposlenega na dan. Za izračun celotne prihodnje izgube so upoštevani:

- razlika med povprečno starostjo posameznikov ob upokojitvi in povprečno starostjo umrlih udeležencev prometnih nesreč,
- pričakovana gospodarska rast in
- diskontna stopnja.

2.8 STROŠKI ZASTOJEV

Ob vsakem prometnem zamašku ostane na cesti veliko ljudi, ki v istem trenutku izgubljajo možnost za zaslužek oz. s svojo nedejavnostjo povzročajo stroške.

Stroški prometnih zastojev kot denarno ovrednoteni stroški so ocenjeni na podlagi prometnih obremenitev, prometnih nezgod in razpoložljivih podatkov Prometno-informacijskega centra za državne ceste o izrednih dogodkih. Osnovne predpostavke, ki se pri tem upoštevajo, so:

- do zastojev pride na avtocestah, hitrih, glavnih in regionalnih cestah, izven naselij,
- zastoji nastajajo samo podnevi (5.00–22.00), ko je promet najgostejši,
- dolžina trajanja zastoja se razlikuje glede na težo poškodbe in vrsto ceste.

2.9 DRUŽBENO-EKONOMSKI STROŠKI PROMETNIH NESREČ

Nekatere od stroškov lahko vežemo na udeležence prometnih nesreč npr. medicinski stroški, druge pa na sam dogodek oz. prometno nesrečo npr. materialna škoda. Zato se prva stopnja klasifikacije stroškov deli na dve skupini:

- stroški udeleženca in
- stroški prometne nesreče.

Opredelimo lahko posamezne elemente stroškov:

- stroški vezani na udeleženca in
- stroški vezani na prometno nesrečo.

Stroški vezani na udeleženca so lahko naslednji: medicinski stroški (npr. prva pomoč in nujni prevoz, urgentno zdravljenje, bolnišnično zdravljenje, ambulantno zdravljenje in rehabilitacija, zdravila in pripomočki), stroški izgubljene proizvodnje – bruto ali neto (izgubljena bodoča tržna proizvodnja, izgubljena bodoča netržna proizvodnja in posredni stroški), drugi ekonomski stroški (npr. obiski poškodovanih, prilagoditev bivanja ali selitve, prezgodnji pogreb) in človeški stroški (npr. izguba pričakovane preostale življenjske dobe

ter izguba kvalitete življenja, fizično in duševno trpljenje udeležencev, bolečina, žalovanje, psihične težave, trajne estetske posledice, zmanjšana kakovost življenja sorodnikov in prijateljev).

Stroški, vezani na prometno nesrečo, so lahko naslednji: materialna škoda (škoda na vozilih, škoda na infrastrukturi, škoda na osebni lastnini, škoda na blagu pri tovornih vozilih), administrativni stroški (stroški policijske in gasilske intervencije, administrativni stroški zdravstvenega zavarovanja in ostalih zavarovanj, pravni stroški), ostali stroški (stroški zastojev (gorivo, čas, škodljive emisije motornih vozil, nerazpoložljivost avta).

2.10 STROŠKI ZA IZGRADNJO CESTNINSKIH CEST

Ko pride do prometne nesreče, je potrebno upoštevati, da velikokrat ne nastane samo materialna škoda na vozilih, ampak se poškodujejo tudi cestninski objekti, znaki, varnostne ograje. V tem sklopu bomo še podrobneje opisali elemente cestnega prometa in na koncu s primerom prikazali stroške zamenjave nekaterih.

Pri izračunu stroškov cestninskih cest se upoštevajo:

- stroški naložb v infrastrukturo,
- stroški vzdrževanja,
- stroški upravljanja in obratovanja,
- stroški cestninjenja,
- drugi upravičeni stroški.

Stroški naložb v infrastrukturi zajemajo stroške cestninskih cest, povezano z :

- razvojem cestne infrastrukture,
- vodenjem projektov,
- planiranjem,
- predhodnimi raziskavami zemljišč,
- projektiranjem,
- arheologijo,
- gradnjo,
- upravičeni dodatni stroški,
- stroški financiranja gradnje.

Stroški vzdrževanja: stroški vzdrževanja so stroški v zvezi z izvajanjem del rednega vzdrževanja cestninskih cest po pravilniku, ki ureja redno vzdrževanje javnih cest in drugi stroški v zvezi z zagotavljanjem varnosti in pretočnosti cestninskih cest (npr. stroški, povezani z vzpostavljanjem prevoznosti ob naravnih in drugih nesrečah, z izvajanjem intervencijskih ukrepov za odstranjevanje in zavarovanje ovir na cestninskih cestah, z izvajanjem spremljanja na zahtevnih geotehničnih objektih).

Stroški cestninjenja:

- stroški izgradnje, namestitve in vzdrževanja objektov za cestninjenje, cestninske opreme in plačilnih sistemov,
- stroški obratovanja in upravljanja cestninskega sistema,
- stroški cestninskega nadzora.

Primer prometne nesreče, v kateri sta bila poškodovana varnostna ograja in znak: poškodovanih je bilo 12 metrov ograje. Pri zamenjavi ograje se računa 100 € na 1 meter nove ograje, skupno 1200 € (v to ceno je že všteto delo), cena novega znaka je znašala 300 €, ob prometni nesreči se je po tleh razlilo olje, zato je bilo potrebno cesto očistiti, čiščenje je znašalo 250 €. Vsi stroški skupaj so znašali 1850 €.

2.11 PRIMERJAVA CENE DRUŽBENO-EKONOMSKIH STROŠKOV NA ENOTO V LETU 2021 IN 2014

Skozi leta so zaradi inflacije in drugih dejavnikov ekonomski stroški prometnih nesreč narasli. V spodnji tabeli imamo pregled stroškov posledic prometnih nesreč od leta 2014 do leta 2021. Kot je iz tabele razvidno, so se stroški prometnih nesreč in stroški posledic prometnih nesreč od leta 2014 do leta 2022 povečali v skupnem seštevku za 1.532.054 €, kar lahko verjetno pripišemo dejstvu, da je na slovenskih cestah več dražjih in luksuznih avtomobilov ter večje število udeležencev cestnega prometa.

STROŠKI PROMETNIH NESREČ				
LETO	brez poškodovanih	z lahko poškodovanimi	s hudo poškodovanimi	s smrtnim izidom
	EUR			
2021	6.619	9.814	16.051	40.341

STROŠKI POSLEDIC PROMETNIH NESREČ				
LETO	brez poškodb	z lahko tel. poškodbo	s hudo tel. poškodbo	s smrtnim izidom
	EUR			
2021	0	35.872	445.585	2.864.311

SLIKA 5: Stroški prometnih nesrečah 2021

Vir: (<https://www.avp-rs.si/management-varnosti-cestnega-prometa/druzbeno-ekonomskih-stroškov-prometnih-nesrec/>)

STROŠKI PROMETNIH NESREČ				
LETO	brez poškodovanih	z lahko poškodovanimi	s hudo poškodovanimi	s smrtnim izidom
	EUR			
2014	5.365	10.219	11.557	31.260

STROŠKI POSLEDIC PROMETNIH NESREČ				
LETO	brez poškodb	z lahko tel. poškodbo	s hudo tel. poškodbo	s smrtnim izidom
	EUR			
2014	33	18.571	188.318	1.621.216

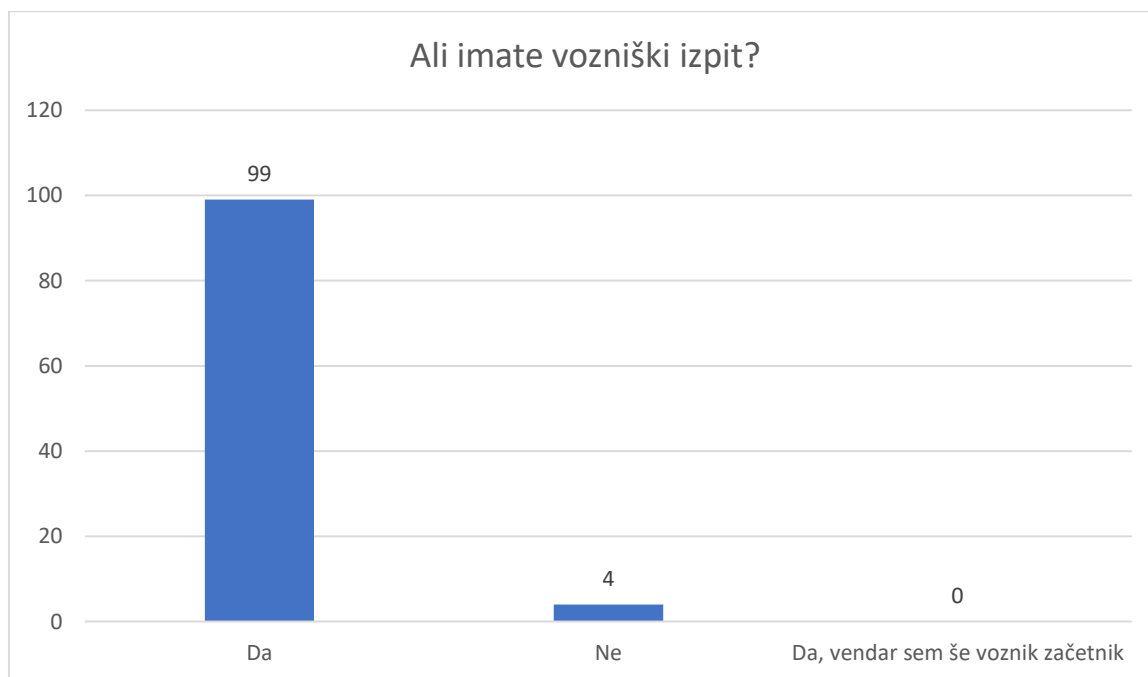
SLIKA 6: Stroški prometnih nesreč 1014

Vir: (<https://www.avp-rs.si/wp-content/uploads/2012/02/dru%C5%BEbenoekonomski-stro%C5%A1ki-prometnih-nesre%C4%8D.pdf>)

3 PRAKTIČNI DEL NALOGE

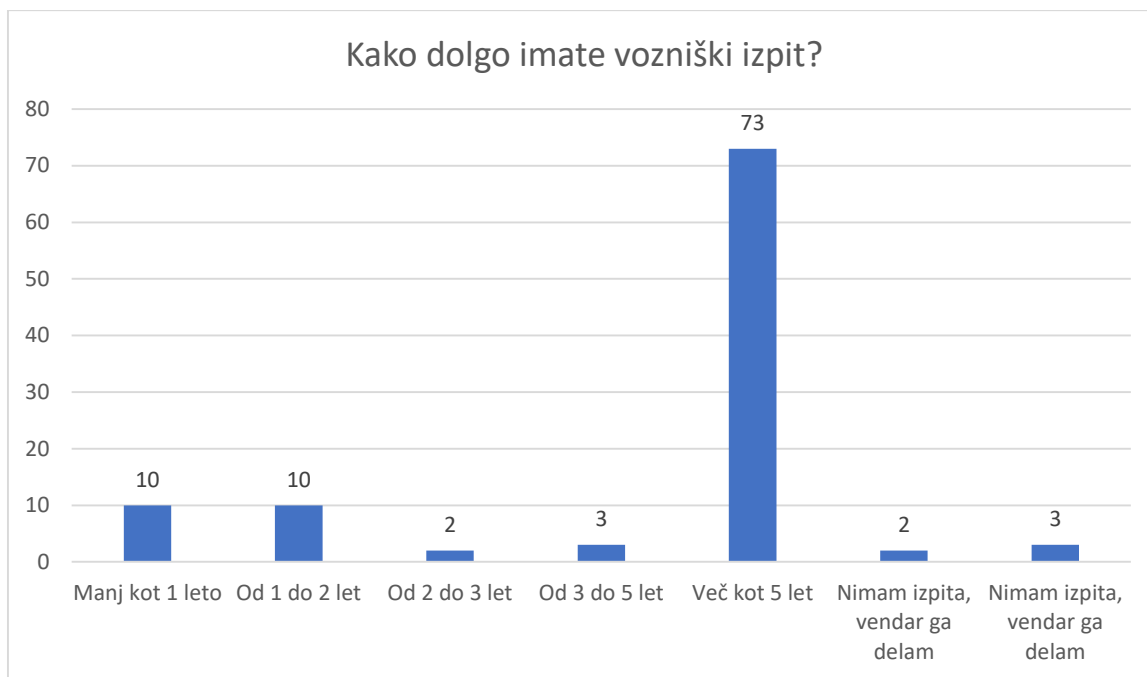
V januarju 2024 smo izvedli spletno anketo z naslovom Prometne nesreče, ki je vsebovala 19 vprašanj. Vse skupaj je bilo rešenih 305 anket, vendar jih je bilo v celoti rešenih le 103. Anketo je rešilo 41 % moških in 59 % žensk. Z anketnim vprašalnikom smo poizvedovali, kakšne izkušnje imajo anketiranci s prometnimi nesrečami in izplačilom zavarovalnin.

3.1 ANALIZA ANKETE

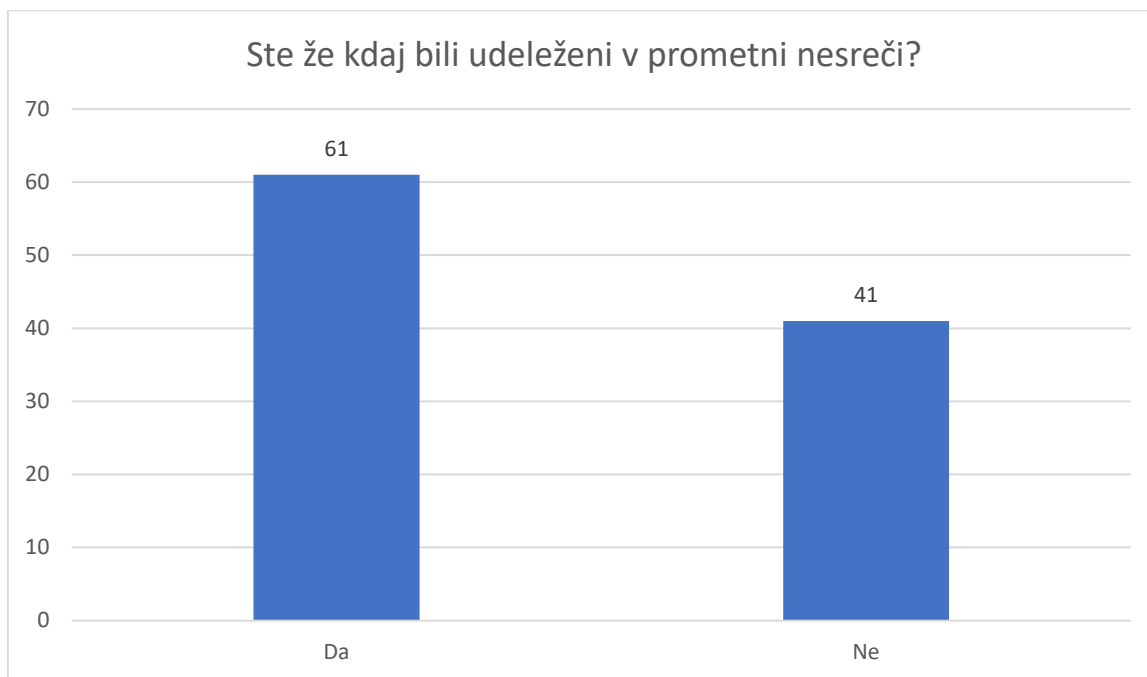
Grafikon 1: Ali imate voznški izpit?

Graf 1 prikazuje, koliko anketirancev ima ali nima voznškega izpita. Na to vprašanje je odgovorilo 103 anketirancev. Kar 96 % vprašanih ima voznški izpit, le 4 % ga nimajo, noben od imetnikov voznškega izpita pa se ni opredelil kot voznik začetnik.

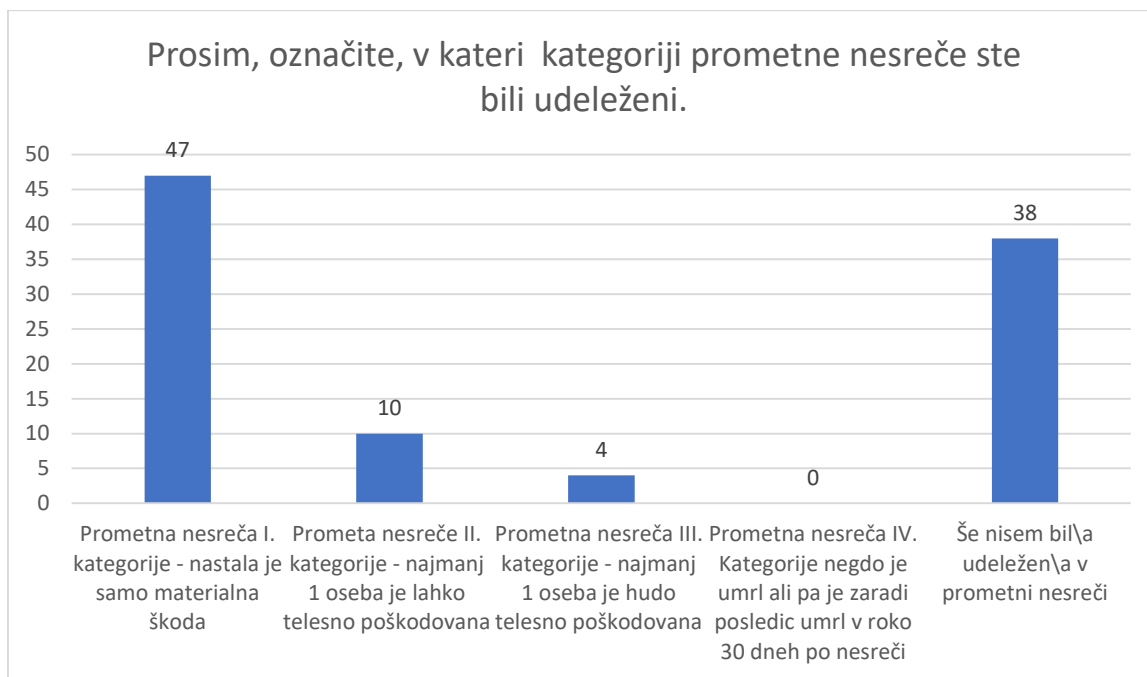
Grafikon 2: Kako dolgo imate voziški izpit?

Graf 2 prikazuje, kako dolgo imajo anketiranci voziški izpit. Na to vprašanje je odgovorilo 103 anketirancev. Ena desetina anketirancev ima voziški izpit manj kot eno leto, enak delež jih ima izpit od enega do dve leti, 2 % od dve do tri leta, 3 % od tri do pet let, 71 % anketirancev ima izpit več kot 5 let, 2 % vprašanih je ravno v procesu pridobivanja voziškega dovoljenja ter 3 % nimajo voziškega izpita.

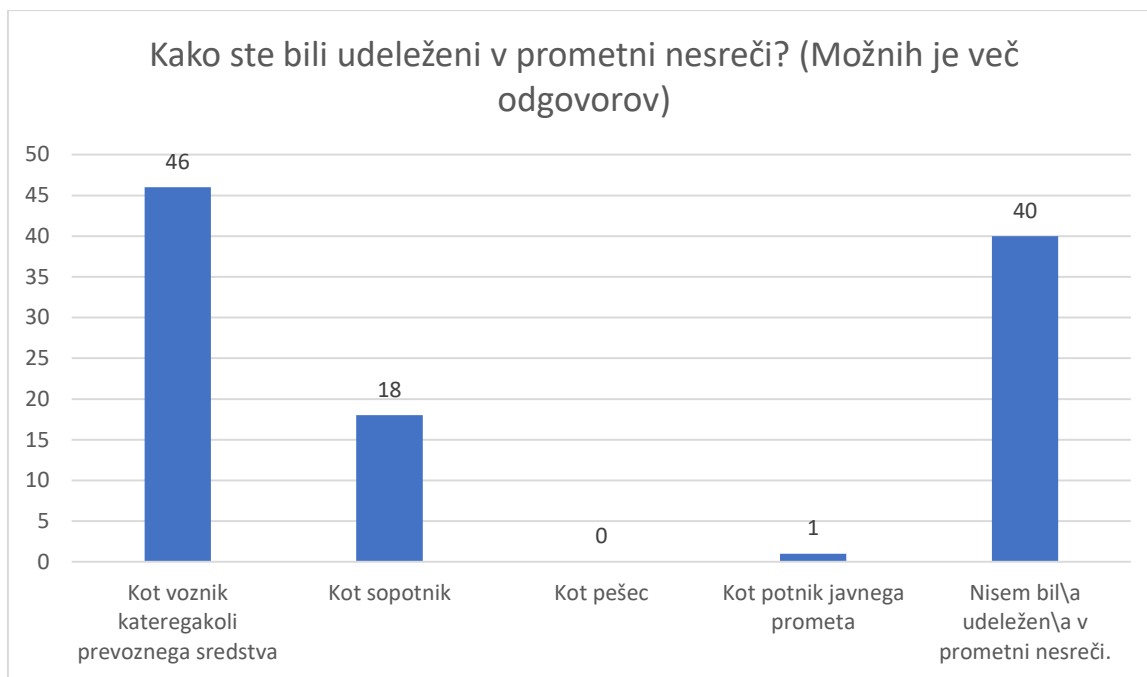
Grafikon 3: Ste še kdaj bili udeleženi v prometni nesreči?

Graf 3 prikazuje, ali so anketiranci že bili udeleženi v prometni nesreči. Na to vprašanje je odgovorilo 102 anketirancev. 59 % je že bilo udeleženih v prometni nesreči, 41 % anketirancev pa še ne.

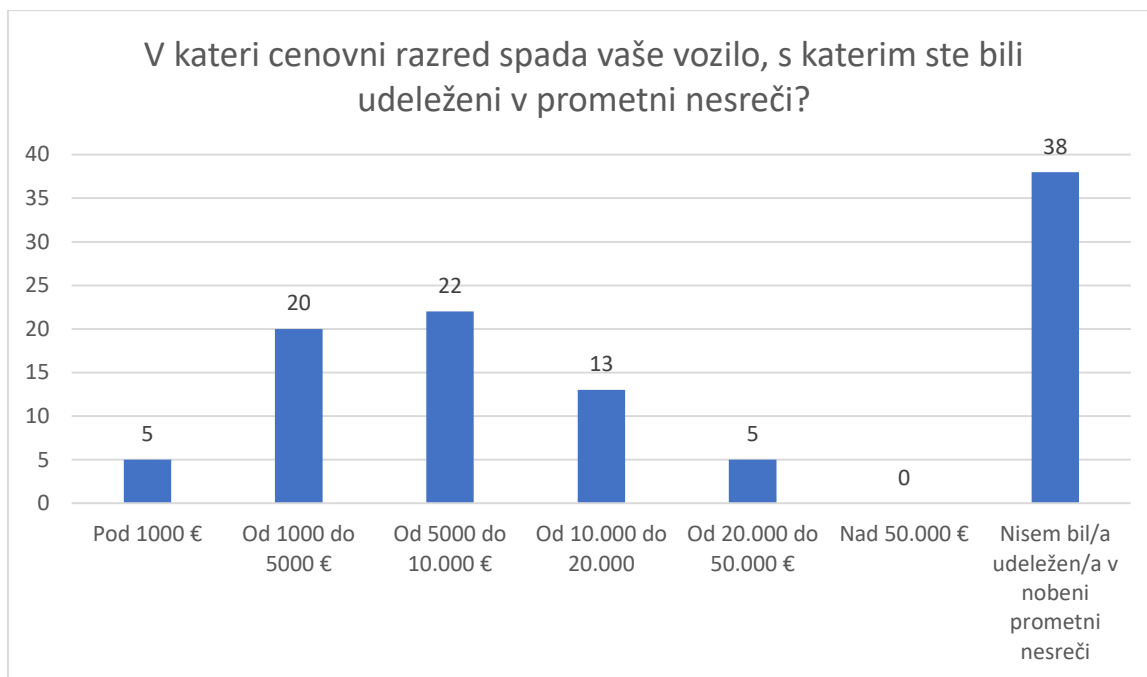
Grafikon 4: Prosim, označite, v kateri kategoriji prometne nesreče ste bili udeleženi.

Graf 4 prikazuje, v kateri kategoriji prometnih nesreč so bili anketiranci udeleženi. Na vprašanje je odgovorilo 100 anketirancev. V prvi kategoriji prometne nesreče je bilo udeleženih skoraj polovica vprašanih, kar predstavlja 77 % med udeleženci prometnih nesreč, v drugi kategoriji 16 %, v tretji kategoriji 6,5 %, noben od anketirancev pa še ni bil udeležen v prometni nesreči s smrtnim izidom. 38 % vprašanih še ni imelo prometne nesreče.

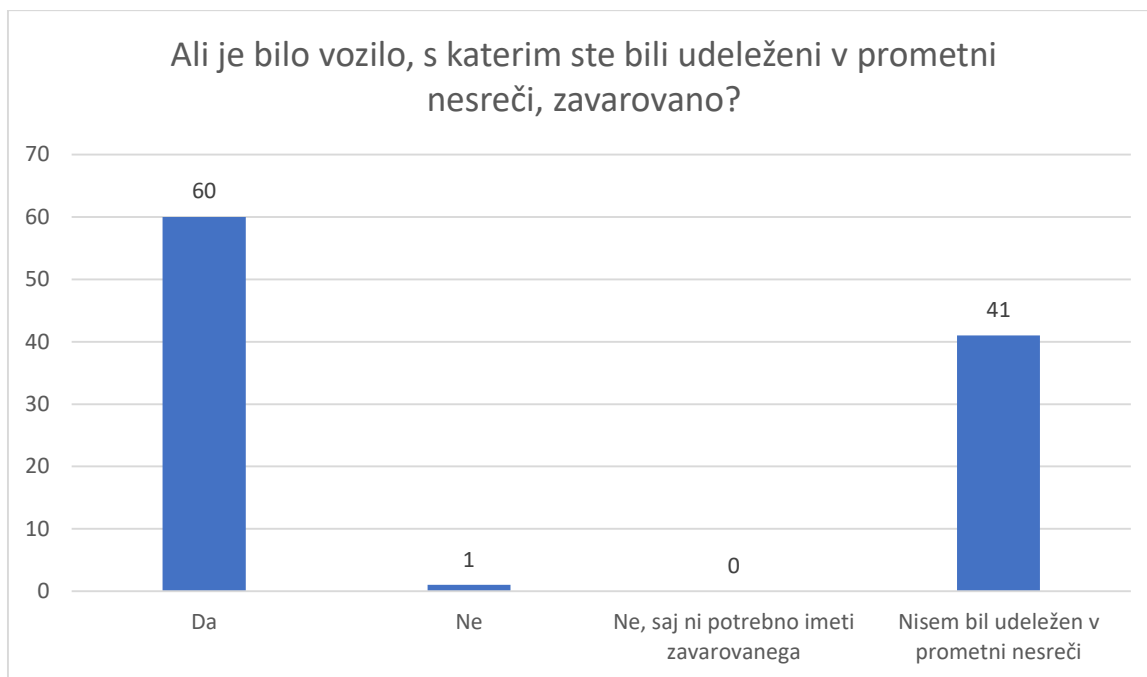
Grafikon 5: Kako ste bili udeleženi v prometni nesreči? (Možnih je več odgovorov)

Graf 5 prikazuje vlogo udeležencev v prometni nesreči. Pri vprašanju, ki smo jim ga zastavili, je bilo možno izbrati več odgovorov. Na to vprašanje so odgovorili 103 anketiranci. Slabi dve tretjini jih je imelo prometno nesrečo kot voznik kateregakoli prevoznega sredstva, 28 % kot sopotnik, nihče ni imel prometne nesreče v vlogi pešca. Manj kot 1 % anketirancev je bilo udeleženih v prometni nesreči kot potnik javnega prometa, 39 % vprašanih še ni imelo prometne nesreče.

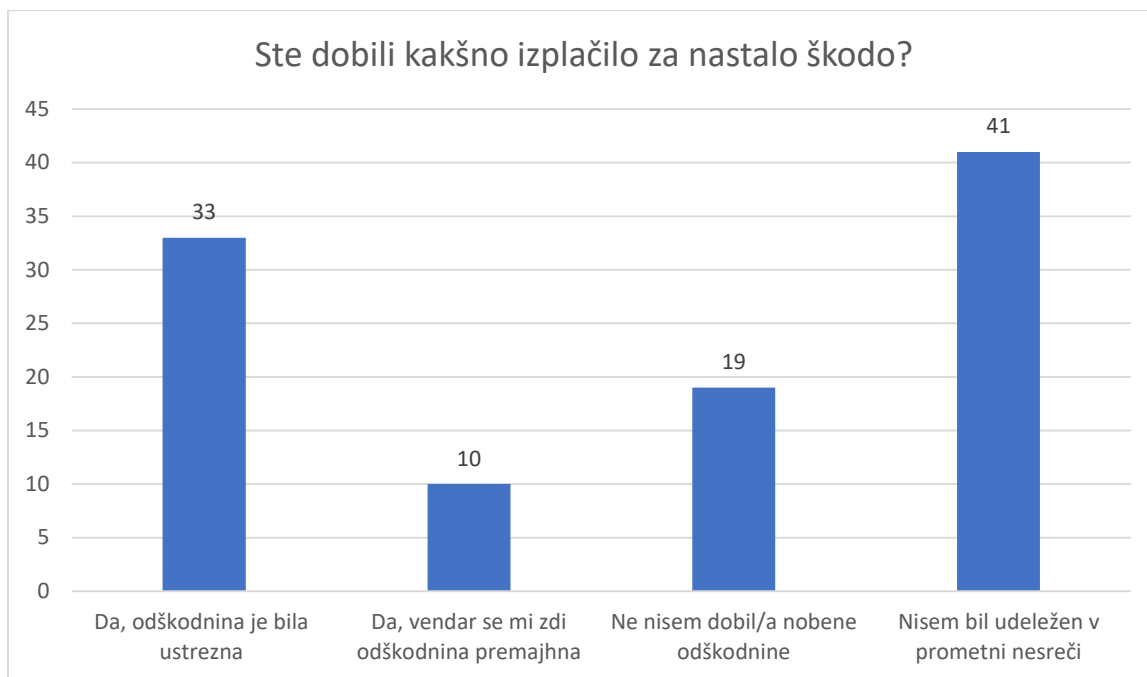
Grafikon 6: V kateri cenovni razred spada vaše vozilo, s katerim ste bili udeleženi v prometni nesreči?

Graf 6 prikazuje, v kateri cenovni razred spada vozilo, s katerim so bili udeleženi v prometni nesreči. Na to vprašanje so odgovorili 103 anketiranci. Z vozilom v vrednosti do 1000 € jih bilo udeleženih skoraj 8 %, slaba tretjina od 1000 € do 5000 €, dobra tretjina pa od 5000 € do 10.000 €, petina jih je imelo vozilo v vrednosti od 10.000 € do 20000 €, delež najdražjih vozil od 10.000 € do 50.000 € predstavlja manj kot 1 % udeležencev, nihče od anketirancev pa ni bil udeležen v prometni nesreči z avtomobilom cenovnega razreda nad 50.000 €.

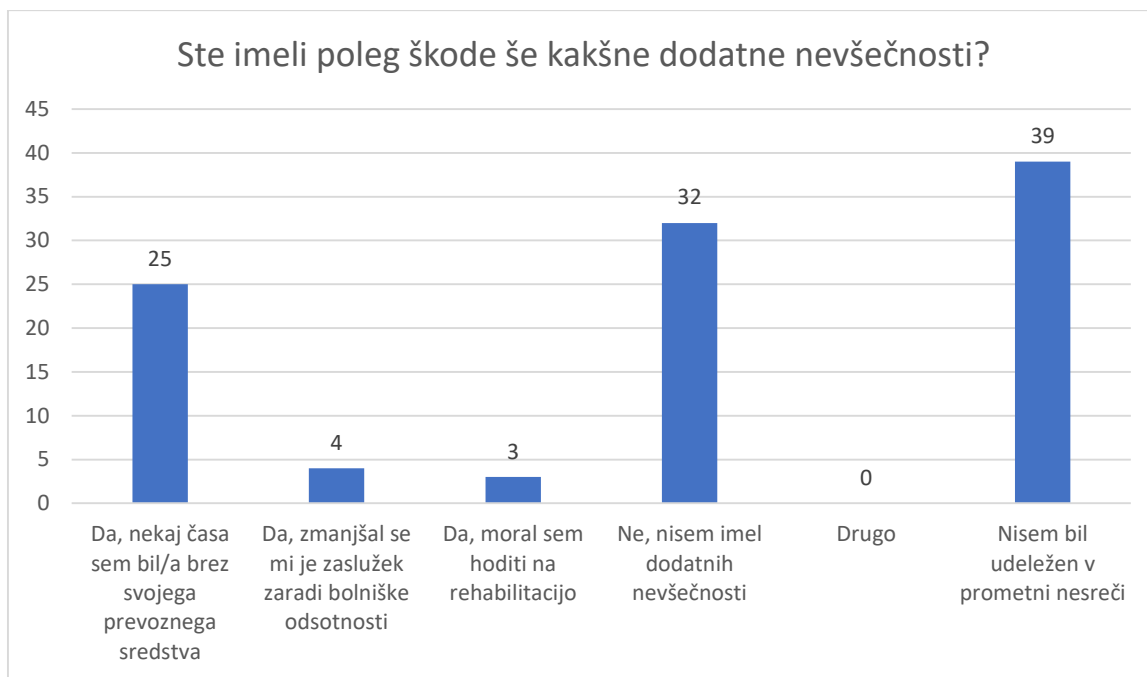
Grafikon 7: Ali je bilo vozilo, s katerim ste bili udeleženi v prometni nesreči, zavarovano?

Graf 7 prikazuje, ali so imeli anketiranci vozila v prometni nesreči zavarovana. Na to vprašanje sta odgovorila 102 anketiranca. 98 % ima zavarovano prevozno sredstvo, 2 % pa ne.

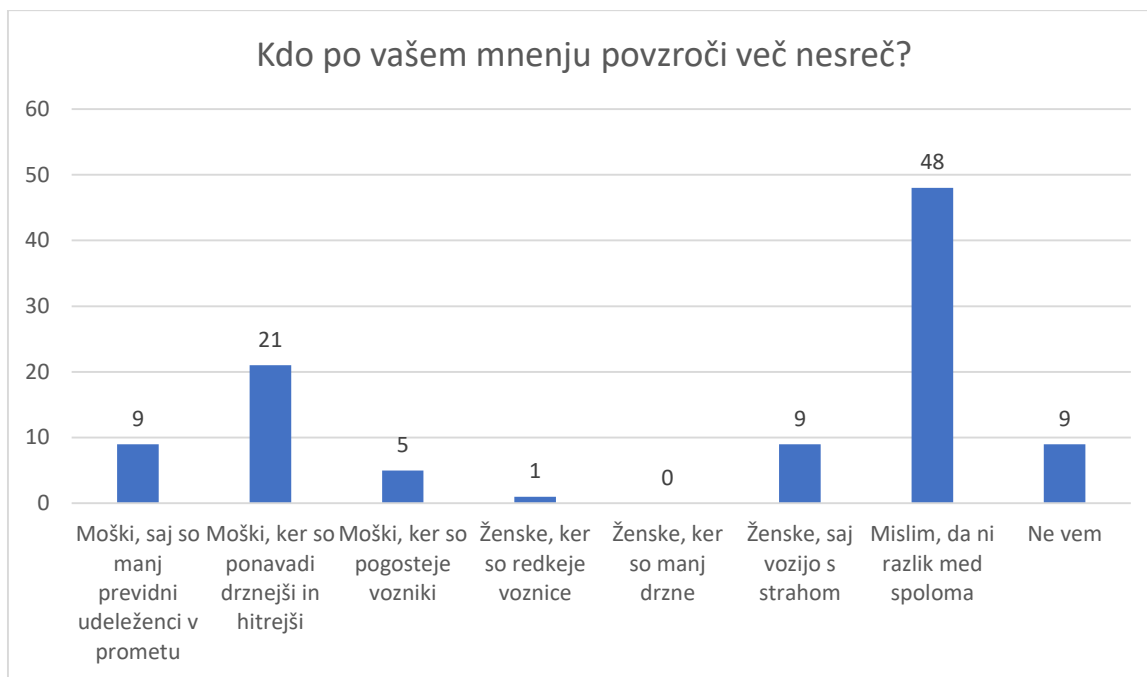
Grafikon 8: Ste dobili kakšno izplačilo za nastalo škodo?

Graf 8 prikazuje, če so anketiranci dobili kakšno izplačilo za nastalo škodo. Na vprašanje so odgovorili 103 anketiranci. Če izločimo odgovor – nisem bil udeležen v prometni nesreči – se več kot polovica (53 %) anketirancev strinja, da je bila odškodnina, ki so jo dobili, ustrezna, 16 % anketirancev meni, da je bila odškodnina premajhna, 30 % pa odškodnine sploh ni dobilo.

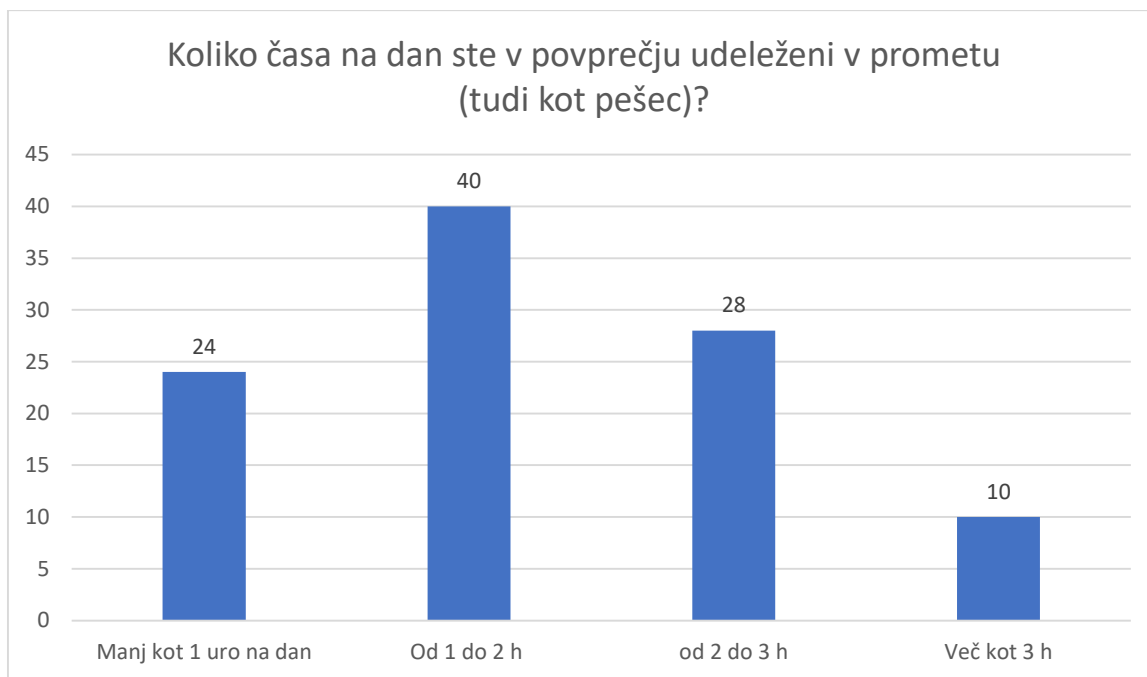
Grafikon 9: Ste imeli poleg škode še kakšne dodatne nevšečnosti?

Graf 9 prikazuje, če so anketiranci poleg nesreče imeli še kakšne dodatne nevšečnosti. Na to vprašanje so odgovorili 103 anketiranci. 39 % je bilo nekaj časa brez osebne vozila, 6,3 % se je zmanjšal zaslužek zaradi bolniške odsotnosti, 4,7 % udeležencev prometne nesreče je moralo hoditi na rehabilitacijo, polovica jih je bilo brez dodatnih nevšečnosti.

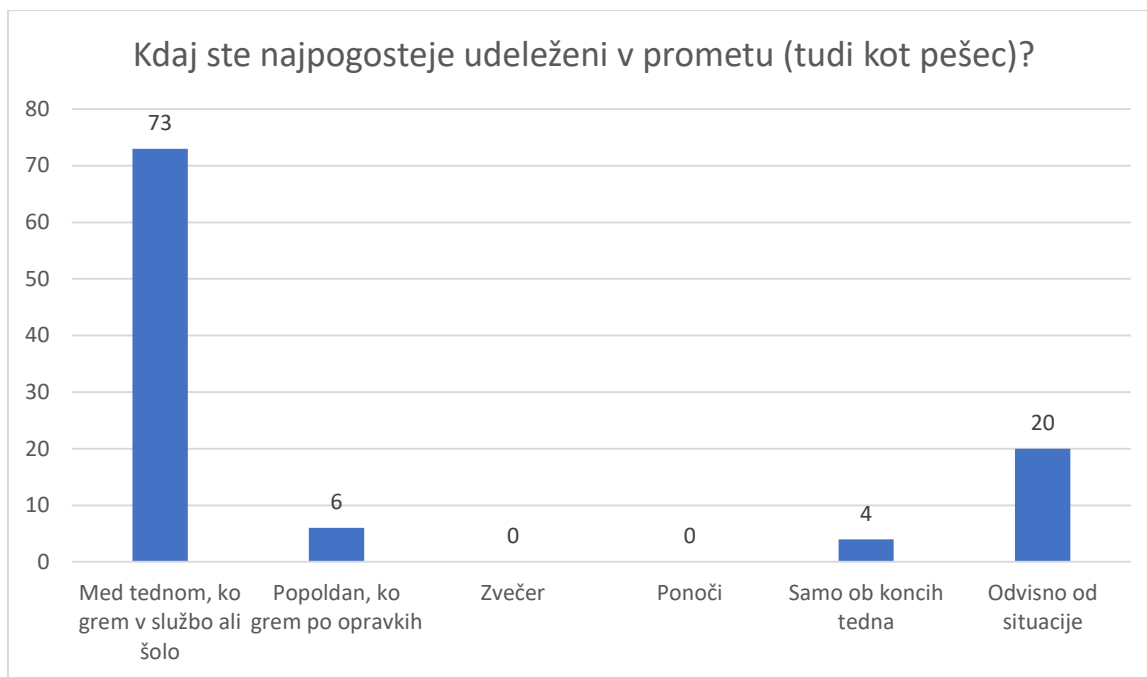
Grafikon 10: Kdo po vašem mnenju povzroči več nesreč?

Graf 10 prikazuje, kdo po mnenju anketirancev povzroči več prometnih nesreč. Na to vprašanje sta odgovorila 102 anketiranca, pri katerem je skoraj polovica mnenja, da razlik med spoloma ni – 47 %, 35 % meni, da več nesreč povzročijo moški, ostalih 18 % pa meni, da več nesreč povzročijo ženske zaradi različnih razlogov.

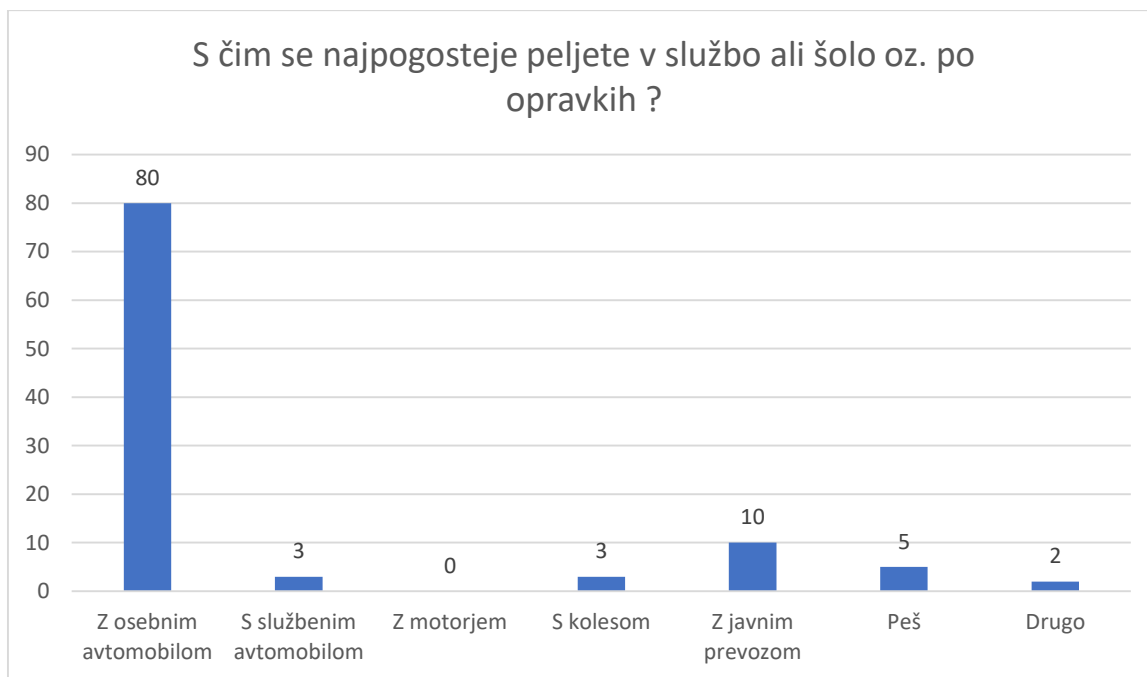
Grafikon 11: Koliko časa na dan ste v povprečju udeleženi v prometu (tudi kot pešec)?

Graf 11 prikazuje, koliko časa na dan so anketiranci udeleženi v prometu. Na to vprašanje sta odgovorila 102 anketiranca. 24 % anketirancev je v prometu udeleženih manj kot 1 uro na dan, 39 % je v prometu udeleženih od 1 do 2 ur na dan, 27 % je udeleženih od 2 do 3 ure na dan, več kot 3 ure na dan pa je v prometu udeleženih 10 % vprašanih.

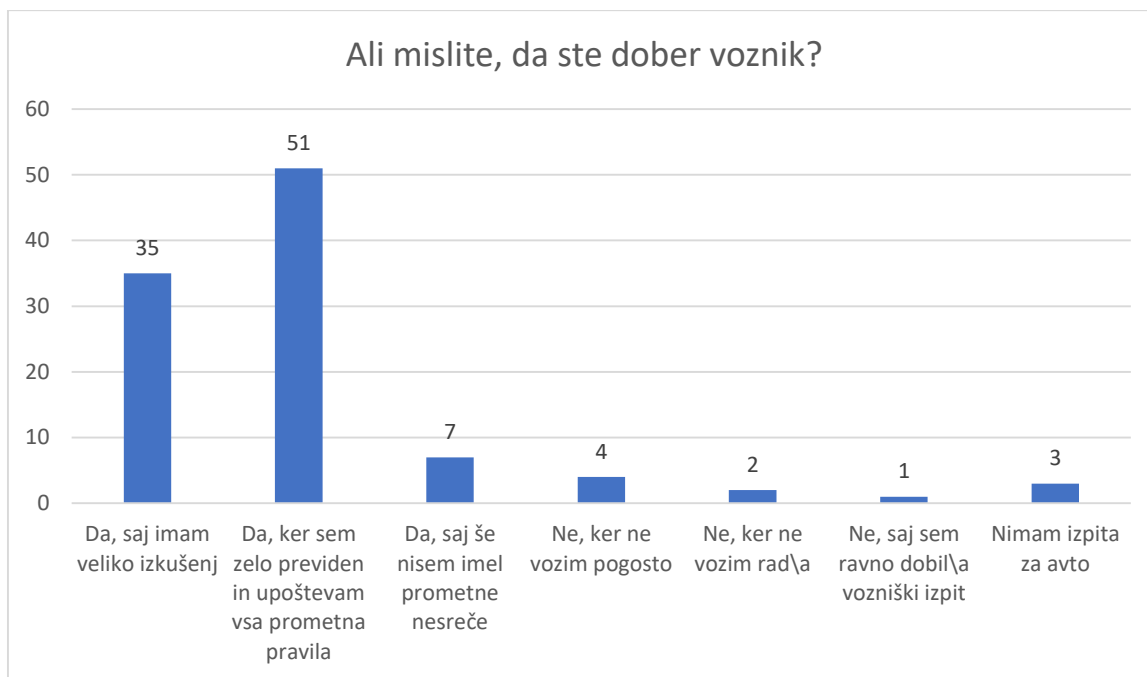
Grafikon 12: Kdaj ste najpogosteje udeleženi v prometu (tudi kot pešec)?

Graf 12 prikazuje, kdaj so anketiranci najpogosteje udeleženi v prometu. Na vprašanje so odgovorili 103 anketiranci. 71 % je v prometu udeleženi med tednom, ko gredo v službo ali šolo, 6 % popoldan, ko gredo po opravkih, 4 % ob koncih tedna, pri 19 % pa je odvisno od situacije. Odgovorov ponoči in zvečer pa ni označil nihče.

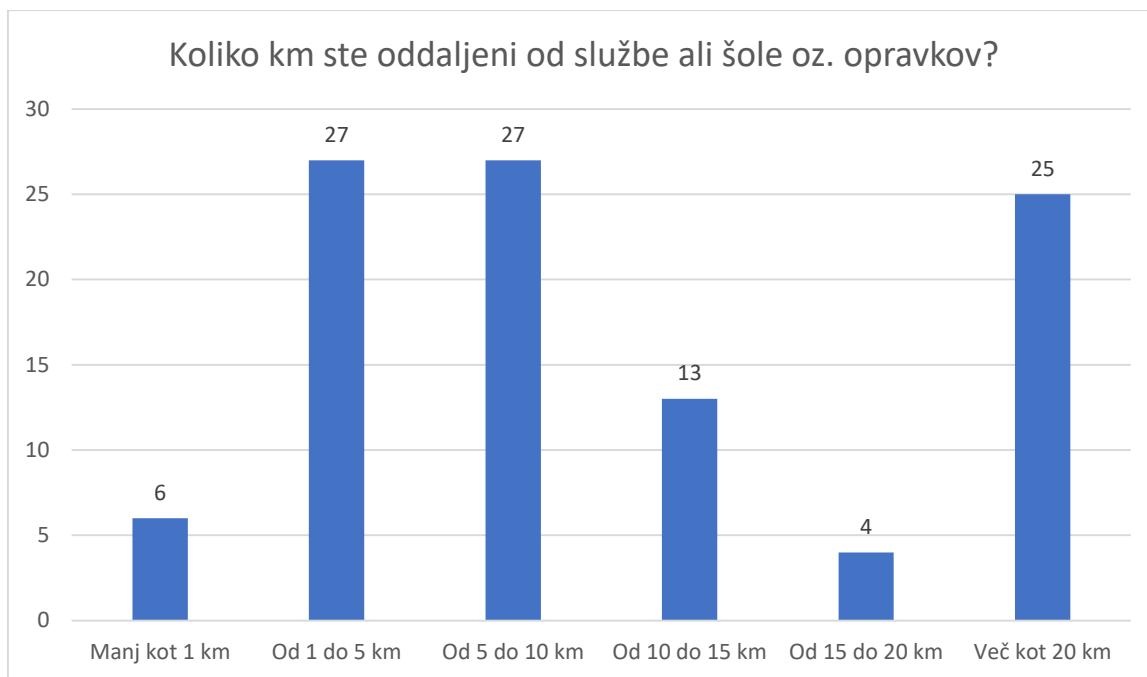
Grafikon 13: S čim se najpogosteje peljete v službo ali šolo oz. po opravkih?

Graf 13 prikazuje, s čim se anketiranci največ peljejo v službo ali šolo oz. po opravkih. Na vprašanje so odgovorili 103 anketiranci. 78 % se vozi z osebnim avtomobilom, 3 % se vozijo s službenim vozilom, prav tako se 3 % vozijo s kolesom, z javnim prevozom se vozi 10 % vprašanih, 5 % jih hodi peš, 2 % pa se vozita z drugimi prevoznimi sredstvi. Nihče pa se v službo ali šolo oz. po opravkih ne vozi z motorjem.

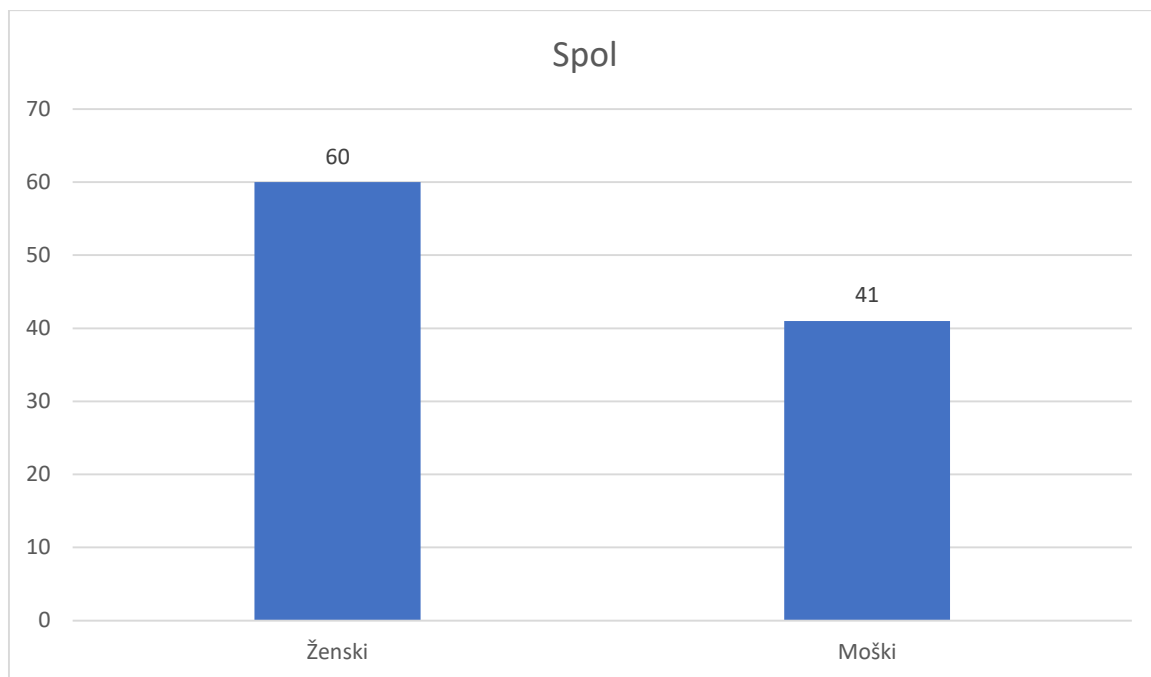
Grafikon 14: Ali mislite, da ste dober voznik?

Graf 14 prikazuje, če anketiranci mislijo, da so dober voznik ne glede na vrsto prevoznega sredstva. Na vprašanje so odgovorili 103 anketiranci. 34 % vprašanih misli, da so dobri vozniki, saj imajo veliko izkušenj, polovica jih misli, da so dobri vozniki, saj so zelo previdni in upoštevajo vsa prometna pravila, 7 % jih misli, da so dobri vozniki, ker še niso imeli prometne nesreče. Le 4 % vprašanih misli, da niso dobri vozniki, ker ne vozijo veliko, 2 % pa zato, ker ne vozijo radi. 1 % vprašanih misli, da niso dobri vozniki, ker so ravnokar opravili vozniški izpit, 3 % pa še nimajo opravljen vozniški izpit in se ne opredeljujejo kot dobri vozniki kateregakoli prevoznega sredstva.

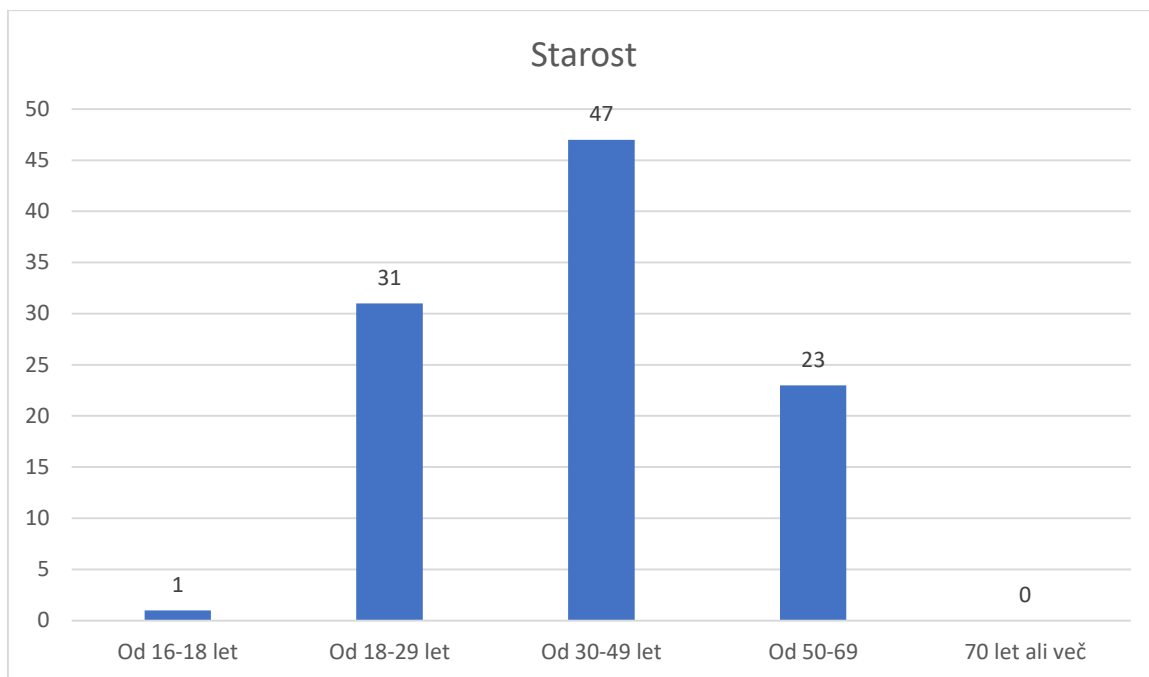
Grafikon 15: Koliko km ste oddaljeni od službe ali šole oz. opravkov?

Graf 15 prikazuje, koliko km so od službe ali šole oz. od opravkov oddaljeni anketiranci. Na vprašanje sta odgovorila 102 anketiranca. 6 % živi od službe ali šole oz. od opravkov manj kot 1 km stran, enak odstotek (26 %) pa je od službe ali šole oddaljen od 1 do 5 km oz. od 5 do 10 km, 13 % od 10 do 15 km, 4 % od 15 do 20 km, 25 % pa je oddaljenih več kot 25 km.

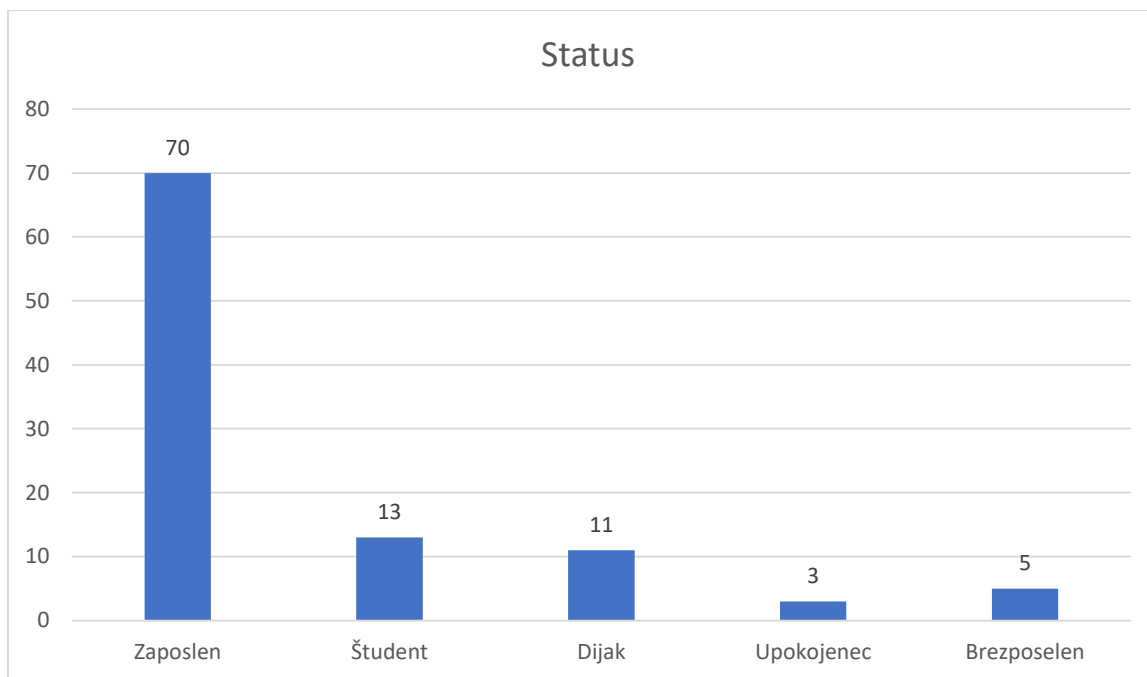
Grafikon 16: Spol

Graf 16 prikazuje spol anketirancev. Na to vprašanje je odgovoril 101 anketiranec. Kar 59 % je bilo žensk, 41 % pa moških.

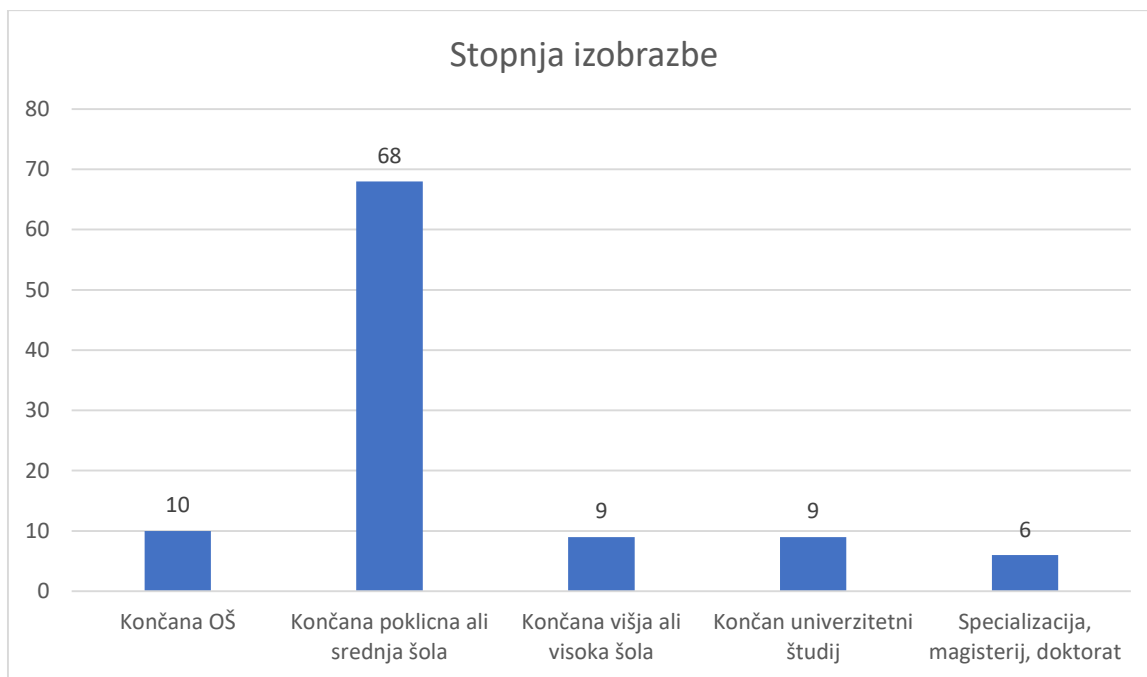
Grafikon 17: Starost

Graf 17 prikazuje starost anketirancev. Na to vprašanje sta odgovorila 102 anketiranca. 1 % je starih med 16 in 18 let, 30 % je starih med 18 in 29 let, 46 % je starih med 30 in 49 let, 23 % je starih med 50 in 69 let.

Grafikon 18: Status

Graf 18 prikazuje status anketirancev. Na to vprašanje sta odgovorila 102 anketiranca. 69 % anketirancev je zaposlenih, 13 % je študentov, 11 % je dijakov, 3 % so upokojenci in 5 % je brezposelnih.

Grafikon 19: Stopnja izobrazbe

Graf 19 prikazuje stopnjo izobrazbe anketirancev. Na to vprašanje sta odgovorila 102 anketiranca. 10 % je končalo osnovno šolo, 67 % poklicno ali srednjo šolo, 9 % je končalo višjo ali visoko šolo, 9 % univerzitetni študij, 6 % pa je končalo specializacijo, magisterij ali doktorat.

4 OVREDNOTENJE HIPOTEZ

H1: Nastali stroški ob prometni nesreči presegajo znesek odškodnine, ki jo poravnava zavarovalnica.

Na podlagi rezultatov ankete lahko hipotezo delno potrdimo, ker stroški odškodnine ne odtehtajo vseh stroškov, ki nastanejo ob škodnem dogodku, saj je bilo samo 53 % udeležениh v prometni nesreči zadovoljnih z izplačilom odškodnine.

H2: Stroški ob prometnih nesrečah so danes večji kot pred 10 leti.

To hipotezo lahko potrdimo, saj je pregled statističnih podatkov iz leta 2014 pokazal, da so stroški posledic prometnih nesreč drastično narasli, kar lahko pripišemo splošnemu dvigu cen ter višjim cenam avtomobilov.

H3: Ob prometnih nesrečah s smrtnim izidom so stroški za vsaj 100 % večji kot pri ostalih nesrečah.

To hipotezo lahko ovržemo, saj stroški prometnih nesreč s smrtnim izidom ne presegajo ostalih stroškov za 100 %, v povprečju samo za 20 %.

H4: Več prometnih nesreč se zgodi ponoči kot podnevi.

To hipotezo lahko ovržemo, saj se je izkazalo, da se največ prometnih nesreč zgodi med 12. in 18. uro zaradi utrujenosti po delovnem dnevu.

H5: Več prometnih nesreč povzročijo moški.

To hipotezo lahko potrdimo, saj glede na statistiko prometnih nesreč v Sloveniji za leto 2022 drži, da so moški naredili 10.061 prometnih nesreč, ženske pa 3.718.

Vir: (<https://www.zurnal24.si/avto/moski-ali-zenske-kdo-so-boljsi-vozniki-to-pravi-statistika-397850>)

5 ZAKLJUČEK

Z raziskavo finančnih posledic prometnih nesreč smo ugotovili izjemno pomemben, a pogosto spregledan vidik cestnega prometa. Naša raziskava je pokazala, da so finančne posledice prometnih nesreč veliko večje od zgolj stroškov popravila vozila in zdravljenja poškodovanih. Poleg tega smo ugotovili, da te posledice segajo tudi v območje zdravstvenih stroškov, izgubljenega produktivnega dela, zmanjšane kakovosti življenja in celo dolgoročnih vplivov na gospodarstvo kot celoto.

Potrebno bi bilo upravljati celotne strategije za zmanjšanje števila prometnih nesreč in njihovih finančnih posledic. Strategije bi morale vključevati izobraževanje voznikov o varni vožnji, izboljšanje infrastrukture cest, učinkovito uporabo tehnologije za nadzor hitrosti in preprečevanje trkov ter spodbujanje uporabe alternativnih načinov prevoza.

Ob pregledu statističnih podatkov, ki veljajo za Slovenijo, smo ugotovili, da se stroški posledic prometnih nesreč večajo, kljub temu da se število prometnih nesreč v primerjalnih letih zmanjšuje, kar lahko pripišemo dejstvu, da je prišlo do splošnega porasta cen in vseh življenjskih stroškov.

6 VIRI

1. AMZS. Avto moto zveza Slovenije. [Online]. [Citirano 2012]. Raziskava o nevarnosti uporabe telefona med vožnjo. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.amzs.si/cvv/o-nas/raziskave/raziskava-onevarnosti-uporabe-telefona-med-voznjo>
2. PIS. Pravno-informacijski sistem. [Online]. [Datum začetka uporabe 1. 7. 2011] Zakon o pravilih cestnega prometa. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5793&d=49683-p=2#>
3. AVP. Javna agencija republike Slovenije za varnost prometa. [Online]. [2021] Družbeno ekonomski stroški prometnih nesreč. Dostopno na spletnem naslovu: <https://www.avp-rs.si/management-varnosti-cestnega-prometa/druzbeno-ekonomskih-stroskov-prometnih-nesrec/>
4. Zakonodaja.com Zakon o pravilih cestnega prometa. [Online]. [30. 12. 2010] Prometne nesreče. Dostopno na spletnem naslovu: <https://zakonodaja.com/zakon/zprcp/109-clen-prometne-nesrece>
5. SiolNET. [Online]. [27. 11. 2019] Ženske so boljše voznice od moških. Dostopno na spletnem naslovu: <https://siol.net/avtomoto/promet/verjamete-statistiki-zenske-so-boljse-voznice-od-moskih-512780>
6. OPSI. Odprti podatki Slovenije. [Online]. [5. 7. 2017]. Izračuni družbenoekonomskih stroškov prometnih nesreč. Dostopno na spletnem naslovu: <https://podatki.gov.si/dataset/izracuni-druzbenoekonomskih-stroskov-prometnih-nesrec>

7. OPSI. Odprti podatki Slovenije. [Online]. [2022]. Prometne nesreče od leta 2009 dalje. Dostopno na spletnem naslovu: <https://podatki.gov.si/dataset/mnzpprometne-nesrece-od-leta-2009-dalje>
8. PIS. Pravno-informacijski sistem. [Online]. [1. 1 . 2016]. Zakon o zavarovalništvu. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO6183>
9. Zavarovalnica Triglav. [Online]. [2022]. Ne čakajte z rehabilitacijo po prometni nesreči. Dostopno na spletnem mestu: <https://vsebovredn.triglav.si/zdravje/rehabilitacija-po-prometni-nesreci>
10. Uradni list. [Online]. [24. 12. 2007]. Pravilnik o ravnanju ob resnih nesrečah, nesrečah in incidentih. Dostop na spletnem mestu: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2007-01-6002/pravilnik-o-ravnanju-ob-resnih-nesrecah-nesrecah-in-incidentih>
11. AVP. Javna agencija republike Slovenije za varnost prometa. [Online]. [2023]. Stanje varnosti cestnega prometa. Dostopno na spletnem mestu: <https://www.avp-rs.si/management-varnosti-cestnega-prometa/stanje-varnosti-cestnega-prometa/>
12. Visoka odškodnina. Planinc d.o.o. [Online]. Glavni vzroki prometnih nesreč. Dostopno na spletnem mestu: <https://www.visokaodskodninaplaninsec.si/blog/glavni-vzroki-prometnih-nesrec>
13. Križanec odvetniška pisarna. [Online]. Odškodnina za prometno nesrečo. Dostopno na spletnem mestu: <https://www.odvetnik-krizanec.si/odskodninsko-pravo/odskodnina-za-prometno-nesreco/>

14. Društvo tečaj CPP. [Online]. Prometne nesreče. Dostopna na spletnem mestu:
<https://www.tecajcpp.com/cpp/nesrece.php>
15. Avto magazin. [Online]. Bodite pozorni: ne ponoči, ob tem času se na cesti zgodi največ nesreč. Dostopna na spletnem mestu:
<https://avto-magazin.metropolitan.si/aktualno/bodite-pozorni-ne-ponoci-ob-tem-casu-se-na-cesti-zgodi-najvec-nesrec/>
16. AVP. [Online]. Pregled stanja varnosti cestnega prometa v letu 2023. Dostopno na spletu:
https://www.avp-rs.si/wp-content/uploads/2024/02/stanje-prometne-varnosti-2023_uradni-podatki.pdf
17. AVP. [Online]. Družbeno ekonomski stroški prometnih nesreč. Dostopno na spletu:
<https://www.avp-rs.si/management-varnosti-cestnega-prometa/druzbeno-ekonomskih-stroskov-prometnih-nesrec/>
18. AVP. [Online]. Družbeno ekonomski stroški prometnih nesreč. Dostopno na spletu:
<https://www.avp-rs.si/wp-content/uploads/2012/02/dru%C5%BEbenoekonomski-stro%C5%A1ki-prometnih-nesre%C4%8D.pdf>

7. PRILOGE

7.1 ANKETNI VPRAŠALNIK

1. Ali imate voziški izpit?

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Da, vendar sem še voznik začetnik (16 – 18 let).

2. Kako dolgo imate voziški izpit?

- a) Manj kot 1 leto.
- b) Od 1 do 2 let.
- c) Od 2 do 3 let.
- d) Od 3 do 5 let.
- e) Več kot 5 let
- f) Nimam izpita, vendar ga delam.
- g) Nimam izpita.

3. Ste že bili udeleženi v prometni nesreči?

- a) Da.
- b) Ne.

4. Prosim, označite, v kateri kategoriji prometne nesreče ste bili udeleženi.

- a) Prometna nesreča I. kategorije – nastala je samo materialna škoda.
- b) Prometna nesreča II. kategorije – najmanj ena oseba je lahko telesno poškodovana.
- c) Prometna nesreča III. kategorije – najmanj ena oseba je hudo telesno poškodovana.
- d) Prometna nesreča IV. kategorije – nekdo je umrl ali pa je zaradi posledic nesreče umrl v roku 30 dneh po nesreči .
- e) Še nisem bil\la udeležen\la v prometni nesreči.

5. Kako ste bili udeleženi v prometni nesreči?

- a) Kot voznik kateregakoli prevoznega sredstva.
- b) Kot sopotnik.
- c) Kot pešec.
- d) Kot potnik javnega prometa.
- e) Nisem bil\la udeležen\la v prometni nesreči.

6. V kateri cenovni razred spada vaše vozilo, s katerim ste bili udeleženi v prometni nesreči?

- a) Pod 1000 €.
- b) Od 1000 do 5000 €.
- c) Od 5000 do 10.000 €.
- d) Od 10.000 do 20.000 €.
- e) Od 20.000 do 50.000 €.
- f) Nad 50.000 €.
- g) Nisem bil udeležen v nobeni prometni nesreči.

7. Ali je bilo vozilo, s katerim ste bili udeleženi v prometni nesreči, zavarovano?

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Ne, saj ni potrebno imeti zavarovanega (npr. skiro, kolo, rolka...).
- d) Nisem bil udeležen v prometni nesreči.

8. Ste dobili kakšno izplačilo za nastalo škodo?

- a) Da, odškodnina je bila ustrezna.
- b) Da, vendar se mi zdi odškodnina premajhna.
- c) Ne, nisem dobil/a nobene odškodnine.
- d) Nisem bil udeležen v prometni nesreči.

9. Ste imeli poleg materialne škode še kakšne dodatne nevšečnosti?

- a) Da, nekaj časa sem bil/a brez svojega prevoznega sredstva.
- b) Da, zmanjšal se mi je zaslužek zaradi bolniške odsotnosti.
- c) Da, moral sem hoditi na rehabilitacijo.
- d) Ne, nisem imel dodatnih nevšečnosti.
- e) Drugo: _____
- f) Nisem bil udeležen v prometni nesreči.

10. Kdo po vašem mnenju povzroči več prometnih nesreč ?

- a) Moški, saj so manj previdni udeleženci v prometu.
- b) Moški, ker so ponavadi drznejši in hitrejši.
- c) Moški, ker so pogostejše vozniki.
- d) Ženske, ker so redkeje voznice.
- e) Ženske, ker so manj drzne.
- f) Ženske, saj vozijo s strahom.
- g) Mislim, da ni razlik med spoloma.
- h) Ne vem

11. Koliko časa na dan ste v povprečju udeleženi v prometu (tudi kot pešec)?

- a) Manj kot 1 uro na dan.
- b) Od 1 do 2 h.
- c) Od 2 do 3 h.
- d) Več kot 3 h.

12. Kdaj ste najpogostejše udeleženi v prometu (tudi pešci)?

- a) Med tednom, ko grem v službo ali šolo.
- b) Popoldan, ko grem po opravkih.
- c) Zvečer.
- d) Ponoči.
- e) Samo ob koncih tedna.
- f) Odvisno od situacije.

13. S čim se najpogosteje peljete v službo ali šolo oz. po opravkih?

- a) Z osebnim avtomobilom.
- b) S službenim avtomobilom.
- c) Z motorjem.
- d) S kolesom.
- e) Z javnim prevozom.
- f) Peš.
- g) Drugo.

14. Ali mislite, da ste dober voznik?

- a) Da, saj imam veliko izkušenj.
- b) Da, ker sem zelo previden in upoštevam vsa prometna pravila.
- c) Da, saj še nisem imel prometne nesreče.
- d) Ne, ker ne vozim pogosto.
- e) Ne, ker ne vozim rad/a.
- f) Ne, saj sem ravno dobil/a vozniški izpit.
- g) Nimam izpita za avto.

15. Koliko km ste oddaljeni od službe ali šole oz. od opravkov?

- a) Manj kot 1 km.
- b) Od 1 do 5 km.
- c) Od 5 do 10 km.
- d) Od 10 do 15 km.
- e) Od 15 do 20 km.
- f) Več kot 20 km.

16. Spol?

- a) Ženski.
- b) Moški.

17. Starost?

- a) Od 16 – 18 let.
- b) Od 18- 29 let.
- c) Od 30 – 49 let.
- d) Od 50 – 69 let.
- e) 70 let ali več.

18. Vaš status?

- a) Zaposlen.
- b) Študent.
- c) Dijak.
- d) Upokojenec.
- e) Brezposeln.

19. Stopnja vaše izobrazbe?

- a) Končana OŠ.
- b) Končana poklicna ali srednja šola.
- c) Končana višja ali visoka šola.
- d) Končan univerzitetni študij.
- e) Specializacija, magisterij, doktorat.

7.2 Priloga 2: RAČUN ZA 1. KATEGORIJU PROMETNE NESREČE

BRANKO SMEH s.p.
Spodnji Gabernik 36a
3241 Podplatič
ID DDV: SI22834389

Račun: 01-00-240020

V Podplatu, dne: 2.2.2024
Datum zapadlosti: 8DNI
Način plačila:

Dobava blaga oz. Storitve opravljena: 1-2.2.2024

Popravilo vozila: KIA CEED
Uporabnik:
Registarska št.:

OPIS	Merska enota	Količina	Cena brez DDV	Prodajna cena brez DDV	Rabat v %	Cena z rabatom	Vrednost brez DDV	DDV v %	Znesek DDV	Vrednost z DDV
ŽAROMET		1,00	856,00	856,00		856,00	856,00	22%	188,32	1.044,32
URE KLEPAR		0,60	27,00	16,20		27,00	16,20	22%	3,56	19,76
DROBNI POTROŠNI MATERIAL		1,00	0,00	0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00

Vrednost po prodajni ceni brez DDV:	872,20
Znesek rabata:	0,00
Vrednost z rabati:	872,20
Vrednost brez DDV:	872,20
Znesek DDV:	191,88
SKUPNI ZNESEK - EUR:	1.064,08
ZNESEK ZA PLAČILO:	1.064,08 €

Pri plačilu obvezno navedite sklic:

HVALA ZA ZAUPANJE!

7.3 Priloga 3: RAČUN ZA 2. KATEGORIJU PROMETNE NESREČE

 STRAŠEK TEHNIČNI PREGLEDI AVTO SERVIS STRAŠEK d.o.o.	Avto servis Strašek d.o.o. (Renault-Dacia) Krtince 15	Telefon: 03/818 29 14 Faks: E-naslov: janizorin@siol.net Dav na št.: 80733506 Poslovni r.: 06000-0072768729
---	---	---

Kalkulacija: AS6195	9. 1. 2024
----------------------------	------------

Eurotax koda: -353778- Znamka: BMW (D) Model: Serija 5 Karavan Diesel F11 (2013-) Tip: 525d touring Izvedba / vrat: Karavan / 5- ccm / kW / KM: 1995 / 160 / 218 Modelno leto: 2014 Datum prve registracije: 1.2014 Prevoženi kilometri: 263752 Ekonomi na škoda:	Ref. oznaka: Zavarovalna polica: 671-5801040 (AOP) Škodni vzrok: Prekratka varnostna razdalja Datum škode: Datum kalkulacije: Dat. zad. spremembe: Registrska oznaka: CE PH-479 Številka šasije: Barva: Referent:
--	--

Klepar	Vrsta	as	Vez. as	Material
1. Obloga zadnjega odbija a	M	0,90		875,65
Opomba - material: Del iz plastike				
Izbrane opcije: Sistem za pomo pri parkiranju - spredaj in zadaj				
2. Set za popravilo zadnjega odbija a	M			26,89
3. Lepilni set za zadnje senzorje razdalje	M	0,00	0,10	23,92
Opomba - as: as izkustveni (neto)				
4. Sponka-e za pritrditev zadnjega odbija a	M			0,56
5. Vijak-i za pritrditev zadnjega odbija a	M			6,64
6. Matica za pritrditev zadnjega odbija a	M			0,87
		0,90		934,53

Li ar	Vrsta lak.	Stop. lak.	as	Material
7. Odbija zadnji k	200	K1R	1,30	153,70
8. Pripr. delov iz plastike (samo demont.del)	200	L	0,50	38,87
9. Umešati lak z mešalno napravo (1)		L	0,30	
10. Izdelati barvni vzorec (1)		L	0,30	4,60
			2,40	197,17

Skupaj	Obra . ura	as	Delo	Material
Klepar	31,00	0,90	27,90	934,53
Li ar	31,00	2,40	74,40	197,17
		3,30	102,30	1.131,70
Skupaj				1.234,00
DDV (22%)				271,48
Skupaj z DDV (€)				1.505,48

Kat. št.	Rezervni deli	Material
51127254917	Obloga zadnjega odbija a	875,65
51122452063	Set za popravilo zadnjega odbija a	26,89
83195A547C4	Lepilni set za zadnje senzorje razdalje	23,92
51471911992	Sponka-e za pritrditev zadnjega odbija a	0,56
07119913976	Vijak-i za pritrditev zadnjega odbija a	6,64
07147155614	Matica za pritrditev zadnjega odbija a	0,87
		934,53

Pozor: Navedene številke rezervnih delov služijo kot informacija in niso namenjene naro anju!

Izbrane opcije	Koeficienti
Sistem za pomo pri parkiranju - spredaj in zadaj	Lakirni indeks: 1,15
Vrsta	Vrsta lak.
M - menjava	K1R - Novi del grundiran

7.4 Priloga 4: RAČUN ZA 3. KATEGORIJU PROMETNE NESREČE

BRANKO SMEH s.p.
Spodnji Gabernik 36a
3241 Podplat
ID DDV: SI22834389

Račun: 01-00-23000021

V Podplatu, dne: 25.10.2023
Datum zapadlosti: 8DNI
Način plačila:

32509 ROG. SLATINA

Dobava blaga oz. Storitve opravljena: 25.10.2023

Popravilo vozila: BMW SERIJA7
Uporabnik:
Registarska št.:

OPIS	Merska enota	Količina	Cena brez DDV	Prodajna cena brez DDV	Rabat v %	Cena z rabatom	Vrednost brez DDV	DDV v %	Znesek DDV	Vrednost z DDV
UREKLEPAR		3,80	28,00	106,40		28,00	106,40	22%	23,41	129,81
URE LIČAR		7,60	28,00	212,80		28,00	212,80	22%	46,82	259,62
ŽAROMET XENON (PONAREDEK)		1,00	868,00	868,00		868,00	868,00	22%	190,96	1.058,96
ODBIJAČ PREDNJI (RABLJEN -50%)		1,00	1098,00	1098,00	50%	549,00	549,00	22%	120,78	669,78
LIČAR MATERIAL		1,00	414,00	414,00	6%	389,16	389,16	22%	85,62	474,78
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00

Vrednost po prodajni ceni brez DDV: 2.699,20

Znesek rabata: 573,84

Vrednost z rabati: 2.125,36

Vrednost brez DDV: 2.125,36

Znesek DDV: 467,58

SKUPNI ZNESEK - EUR: 2.592,94

ZNESEK ZA PLAČILO: 2.592,94 €

Pri plačilu obvezno navedite sklic: 01-00-23000021

Prosimo da Račun poravnate v zakonskem roku na TRR: SI56 0400 1004 7717 878 pri NOVI KBM d.d.

Račun izstavil:

HVALA ZA ZAUPANJE!

7.5 Priloga 5: RAČUN ZA 4. KATEGORIJU PROMETNE NESREČE

BRANKO SMEH s.p.
Spodnji Gabernik 36a
3241 Podplatič
ID DDV: SI22834389

Račun:

V Podplatu, dne: _____
Datum zapadlosti: 8DNI
Način plačila: _____

Dobava blaga oz. Storitve opravljena: _____

Popravilo vozila: VW TIGUAN
Uporabnik: _____
Registrarska št.: _____

OPIS	Merska enota	Količina	Cena brez DDV	Prodajna cena brez DDV	Rabat v %	Cena z rabatom	Vrednost brez DDV	DDV v %	Znesek DDV	Vrednost z DDV
BLATNIK		1,00	318,00	318,00	4%	305,28	305,28	22%	67,16	372,44
PLAKETA NAPIS		1,00	39,00	39,00	4%	37,44	37,44	22%	8,24	45,68
VRATA PREDNJA		1,00	828,00	828,00	4%	794,88	794,88	22%	174,87	969,75
DUŠILNA PODLAGA		2,00	23,00	46,00	4%	22,08	44,16	22%	9,72	53,88
VRATNO TESNILO ZUNANJE		1,00	78,00	78,00	4%	74,88	74,88	22%	16,47	91,35
VRATNO TESNILO ZUNANJE SP. VR.		1,00	87,00	87,00	4%	83,52	83,52	22%	18,37	101,89
BLATNIK SET ZA PRITRDIČEV		1,00	24,00	24,00	50%	12,00	12,00	22%	2,64	14,64
LETEV OKRASNA GORNJA L.		1,00	55,00	55,00	4%	52,80	52,80	22%	11,62	64,42
KLJUČKA VRAT		1,00	80,00	80,00	50%	40,00	40,00	22%	8,80	48,80
SET ZA POPRAVILNO PREDNIH VRAT		1,00	36,00	36,00	50%	18,00	18,00	22%	3,96	21,96
OBLOGA VRAT SPODAJ		1,00	130,00	130,00	50%	65,00	65,00	22%	14,30	79,30
SET ZA POPRAVILNO ZADNIH VRAT		1,00	32,00	32,00	50%	16,00	16,00	22%	3,52	19,52
LETEV OBOJNA KOLOTEK		1,00	106,00	106,00	4%	101,76	101,76	22%	22,39	124,15
ŠČITNIK KAMENJA		1,00	13,00	13,00	4%	12,48	12,48	22%	2,75	15,23
LIČAR MATERIAL		1,00	531,00	531,00	4%	509,76	509,76	22%	112,15	621,91
LIČAR URE		12,50	28,00	350,00	4%	26,88	336,00	22%	73,92	409,92
URE KLEPAR		12,60	28,00	352,80	4%	26,88	338,69	22%	74,51	413,20
VRATA ZADNJA		1,00	828,00	828,00	4%	794,88	794,88	22%	174,87	969,75
OBLOGA VRAT SPODAJ		1,00	139,00	139,00	50%	69,50	69,50	22%	15,29	84,79
LETEV OKRASNA ZADNJA VRATA		1,00	48,00	48,00	4%	46,08	46,08	22%	10,14	56,22
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00
				0,00		0,00	0,00	22%	0,00	0,00

Vrednost po prodajni ceni brez DDV: 4.120,80

Znesek rabata: 367,69

Vrednost z rabati: 1.444,96

Vrednost brez DDV: 3.753,11

Znesek DDV: 825,68

SKUPNI ZNESEK - EUR: 4.578,79

ZNESEK ZA PLAČILO: 4.578,79 €

Pri plačilu obvezno navedite sklic: _____